

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMLERİ VE ORTAK SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMLERİ

Dersin Amacı: İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri (İSGB) ve Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri'nin (OSGB) kuruluşu, yapısı ve işleyişi, iş güvenliği uzmanlığı ve işyeri hekimliği hakkında bilgi edinmek.

Öğrenim Hedefleri:

- İSGB ve OSGB'lerin kurulması, işleyişi, çalışanları ve ilgili yönetmelikte belirtilen hususlar,
- İş güvenliği uzmanlığını hakkındaki yasal düzenlemeler,
- İşyeri hekimliği hakkındaki yasal düzenlemeleri hakkında bilgilenmek.

Alt Başlıklar:

- Kuruluş amacı, yapısı, çalışanlar
- İş güvenliği uzmanının ve işyeri hekimlerinin nitelikleri ve görevlendirilmesi
- Sertifika sınıfları
- Eğitim ve sınav
- Görev alanları
- İş güvenliği uzmanının ve işyeri hekimlerinin yetki ve sorumlulukları
- İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik
- İSG hizmetlerinin işyeri dışından alınması

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMLERİ VE ORTAK SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMLERİ

15.08.2009 Tarih ve 27320 Sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmasıyla yürürlüğe giren **İşyeri Sağlık Ve Güvenlik Birimleri İle Ortak Sağlık Ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik** ile, işyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık **işyerinde kurulacak işyeri sağlık ve güvenlik birimleri** ile **ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin** ve **güvenlik birimlerinde** görevlendirilecek işyeri hekimleri ve **iş güvenliği uzmanlarının nitelikleri, sayısı, işe alınmaları, görev, yetki ve sorumlulukları, çalışma şartları, eğitimleri ve belgelendirilmeleri, görevlerini** nasıl yürütecekleri, nitelikleri, yetkilendirilmesi, bu birimlerde bulunması gereken personel, araç, gereç ve teçhizat, görevlendirilecek personelin eğitim ve nitelikleri ile ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alınmasına dair usul ve esasları düzenlenmiştir.

Bu Yönetmelik, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında yer alan;

- a) İşyeri sağlık ve güvenlik biriminin oluşturulması veya işyeri dışında kurulu ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alınması ile **işyeri hekimi** ve gereğinde diğer personelin görevlendirilmesi bakımından devamlı olarak en az 50 işçi çalıştırılan işyerlerini,
- b) **İş güvenliği uzmanı** mühendis veya teknik elemanın görevlendirilmesi bakımından **sanayiden sayılan işlerin yapıldığı ve devamlı olarak en az 50 işçi çalıştırılan işyerlerini** kapsar.

Bu Yönetmelik, 4857 sayılı İş Kanununun 81 inci maddesi ile 9/1/1985 tarihli ve 3146 sayılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin (r) bendi ve 12 nci maddesinin (k) ve (l) bentlerine dayanılarak hazırlanmıştır. *

* 4857 sayılı İş Kanunu'nda İSGB ve OSGM'leri

MADDE 81 – İşverenler, devamlı olarak **en az elli işçi** çalıştırdıkları işyerlerinde alınması gereken iş sağlığı ve güvenliği **önlemlerinin belirlenmesi** ve uygulanmasının izlenmesi, iş kazası ve meslek hastalıklarının **önlenmesi**, işçilerin ilk yardım ve acil tedavi ile koruyucu sağlık ve güvenlik hizmetlerinin **yürütülmesi** amacıyla, **işyerindeki işçi sayısı**, işyerinin niteliği ve **işin tehlike sınıfı** ve derecesine göre;

a) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi oluşturmakla,
b) Bir veya birden fazla **işyeri hekimi** ile gerektiğinde diğer sağlık personelinin görevlendirmeye,

c) **Sanayiden sayılan işlerde iş güvenliği uzmanı** olan **bir veya birden fazla mühendis veya teknik elemanı** görevlendirmekle,
yükümlüdürler.

İşverenler, bu **yükümlülüklerinin** tamamını veya bir kısmını, bünyesinde çalıştırdığı ve bu maddeye dayanılarak çıkarılacak yönetmelikte belirtilen vasıflara sahip personel ile yerine getirebileceği **gibi, işletme dışında kurulu ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden** hizmet alarak da yerine getirebilir. Bu şekilde hizmet alınması **işverenin sorumluluklarını ortadan kaldırmaz**.

İşyeri sağlık ve güvenlik biriminde görevlendirilecek işyeri hekimleri, iş güvenliği uzmanları ve işverence görevlendirilecek diğer personelin **nitelikleri, sayısı, işe alınmaları, görev, yetki ve sorumlulukları, çalışma şartları, eğitimleri ve belgelendirilmeleri, görevlerini nasıl yürütecekleri**, işyerinde kurulacak **sağlık ve güvenlik birimleri** ile **ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin** nitelikleri, ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alınmasına ilişkin hususlar ile bu birimlerde bulunması gereken personel, araç, gereç ve teçhizat, görevlendirilecek personelin eğitim ve nitelikleri Sağlık Bakanlığı, Türk Tabipleri Birliği ve Türk Mimar Mühendis Odaları Birliğinin görüşleri alınarak **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı** tarafından çıkarılacak **yönetmelikle** düzenlenir.

Kanuna veya kanunun verdiği yetkiye dayanılarak kurulan kamu kurum ve kuruluşlarında ilgili mevzuatına göre çalıştırılmakta olan hekimlere, üçüncü fıkrada öngörülen eğitimler aldıkları suretiyle ve aslı görevleri kapsamında, çalışmakta oldukları kurum ve kuruluşların asıl işveren olarak çalıştırdıkları işçilerin işyeri hekimliği hizmetleri gördürülür. Bu kurum ve kuruluşların diğer personel için oluşturulmuş olan sağlık birimleri, işyeri sağlık ve güvenlik birimi olarak da kullanılabilir.

Bu Yönetmelikte geçen:

- Bakanlık: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını,
- Eğiticinin eğitimi belgesi: Kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun yetkilendirdiği kuruluşlar tarafından verilen eğitimcilerin eğitimi belgesini,
- Eğitim kurumları: Kuruluş kanunlarında işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı **eğitimlerini verme yetkisi bulunan kurum ve kuruluşları, üniversiteleri** ve Genel Müdürlükçe **yetkilendirilen** kamu kurum ve kuruluşlarını, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını ve özel hukuk tüzel kişilerini,
- Genel Müdürlük: İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünü,
- İş güvenliği uzmanı**: İş sağlığı ve güvenliği konularında görev yapmak üzere Genel Müdürlük tarafından **yetkilendirilen mühendis veya teknik elemanı**,
- İşyeri hekimi: İş sağlığı ve güvenliği konularında görev yapmak üzere Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilen hekimi,
- İşyeri sağlık ve güvenlik birimi**: İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütmek üzere kurulan, gerekli donanım ve personele sahip olan birimi,

- g) İlk yardımcı: 22/5/2002 tarihli ve 24762 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İlk Yardım Yönetmeliğine göre ilk yardımcı sertifikası almış kişiyi,
- ğ) **Ortak sağlık ve güvenlik birimi:** Bir veya birden fazla işyerine iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini vermek üzere işyeri dışında kurulan, gerekli donanım ve personele sahip olan ve Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşlarını ve özel hukuk tüzel kişilerini,
- h) **Tehlike sınıfı:** İşyerinin iş sağlığı ve güvenliği açısından, yapılan işin özelliği, kullanılan veya ortaya çıkan maddeler, iş ekipmanları, üretim yöntem ve şekilleri, çalışma ortam ve şartları ile ilgili hususlar dikkate alınarak **Tehlike Sınıfı Belirleme Komisyonu** tarafından belirlenen tehlike grubunu,
- ı) **Teknik eleman:** Üniversitelerin **fizik ve kimya** bölümlerinden lisans düzeyinde mezun olanlar ile **teknik öğretmenler** ve **iş sağlığı ve güvenliği** bölümü mezunlarını ifade eder.

İşverenlerin yükümlülükleri (Madde 5)

Bu yönetmeliğin işverenlere getirdiği yükümlülükler şunlardır:

- 1. İşverenler**, işyerlerinde, sağlıklı ve güvenli çalışma ortamını sağlamak amacıyla; iş sağlığı ve güvenliği **tedbirlerini belirlemek, almak, uygulanmasını izlemek, denetlemek ve geliştirmek, iş kazası ve meslek hastalıklarını önlemek, işçilere ilk yardım ve acil müdahale ile önleyici ve koruyucu sağlık ve güvenlik hizmetlerini vermekle yükümlüdür.**
- 2. İşverenler**, devamlı olarak en az **50** işçi çalıştırdıkları işyerlerinde bu hizmeti vermek için, **işyeri sağlık ve güvenlik birimi oluşturmakla** ve bir veya birden fazla işyeri hekimi ile gereğinde diğer personeli ve **sanayiden sayılan** işlerde bir veya birden fazla **iş güvenliği uzmanını görevlendirmekle yükümlüdürler.** İşverenler, **bu yükümlülüklerini**, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin tamamını veya bir kısmını işyeri dışında kurulu **ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden alarak** da yerine getirebilirler.
- 3. İşyerinde sağlık ve güvenlik hizmetlerinin yürütülmesinden işveren sorumludur. Ortak sağlık ve güvenlik biriminden hizmet alınması işverenin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. İşçilerin iş sağlığı ve güvenliği konusundaki yükümlülükleri, işverenin sorumluluğunu etkilemez.**
- 4. İşveren**, işyeri sağlık ve güvenlik birimi personelinin işbirliği içinde çalışmalarını sağlar.
- 5. İşveren**, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili sorumlulukları çerçevesinde, işyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik biriminin görevlerini yürütmesi için **gerekli bilgileri bu birimlere aktarır.**
- 6. İşveren**, işyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimi personelinin işyerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmeti ile ilgili görevlerini etkin bir şekilde yerine getirmesi hususunda **gerekli kolaylığı sağlamak, planlama ve düzenleme yapılmasına imkan vermekle yükümlüdür.**
- 7. İşveren**, sağlık ve güvenlikle ilgili konularda **işçilerin görüşlerini alır ve katılımlarını sağlar.**
- 8. İşveren**, işyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik biriminde görev yapan personelin adı, soyadı, çalışma saatleri ile yetki ve sorumlulukları konusunda **işçileri bilgilendirir.**
- 9. İşyeri hekimi ile iş güvenliği uzmanının, noter tarafından onaylanmış bir deftere yazdıkları iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin tedbir ve tavsiyelerinin yerine getirilmemesinin sonuçlarından işveren sorumludur. Bu defterin, istenmesi halinde, işyerini teftişe yetkili iş müfettişlerine gösterilmesi zorunludur.**
- 10. İşveren**, işyeri hekimi ile iş güvenliği uzmanlarına bu Yönetmelikte belirtilen görevlerini yerine getirebilmeleri için, 31 ve 36 ncı maddelerde belirtilen sürelerden az olmamak kaydı ile yeterli çalışma süresini sağlar.
- 11. İşveren**, işyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik biriminin, başka bir işyerinden kendi işyerine çalışmak üzere gelen işçilerin sağlık bilgilerine ulaşabilmesini sağlar.

12. İşveren, **iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı** doğrultusunda, **kayıt ve bildirim** yükümlülüklerini işyeri sağlık ve güvenlik birimi veya ortak sağlık ve güvenlik birimi ile işbirliği içerisinde gerçekleştirir.
13. İşveren, işçilerin kişisel sağlık dosyalarını işten ayrılma tarihinden itibaren **10 yıl** süreyle **saklamak zorundadır. İşyeri ortam faktörlerinden** kaynaklanan hastalıkların yükümlülük süresi bu süreyi aşan işyerlerinde, evrakların saklanması hastalıkların yükümlülük süresine göre uzar. İşçinin işyerinden ayrılarak başka bir işyerinde çalışmaya başlaması halinde, yeni işveren işçinin kişisel sağlık dosyasını ister, önceki işveren de dosyanın bir örneğini onaylayarak gönderir.

İşçilerin hak ve yükümlülükleri (Madde 6)

Bu yönetmeliğin işçilere kazandırdığı haklar getirdiği yükümlülükler şunlardır:

1. İşçiler, işyerinde kendi sağlık ve güvenliğini etkileyebilecek **noksanlık ve tehlikeleri, iş sağlığı ve güvenliği kuruluna**, kurulun bulunmadığı işyerlerinde ise, **işveren veya işveren vekiline bildirerek durumun tespit edilmesini ve gerekli tedbirlerin alınmasına karar verilmesini talep edebilir.**
2. İşçiler, işverene karşı yükümlülükleri saklı kalmak şartıyla işyerinde sağlık ve güvenliğin korunması ve geliştirilmesi için;
  - İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik biriminin yapacağı çalışmalara **destek sağlamak**, sağlık muayeneleri, bilgilendirme ve eğitim programlarına katılmak ve gerekli durumlarda **işbirliği** yapmakla,
  - **Kendilerinin ve başkalarının** sağlığı ve güvenliği açısından, işyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimi tarafından verilecek **talimatlara uymakla yükümlüdürler.**
3. İşçiler veya temsilcileri, iş sağlığı ve güvenliği konularına ilişkin **çalışmalara** katılırlar.
4. Sağlık gözetimi yapılacak işçi, sağlık gözetimi sırasında yürütülecek hizmetlerin amaç ve usulleri hususunda önceden **haberdar edilir** ve sağlık gözetimi sonucunda elde edilen verilerin kullanılması ile ilgili bilgilendirilir.
5. İşçiler veya temsilcileri, mesleki sağlıkla ilgili şüpheli bir durum mevcut olduğunda sağlık gözetimi **isteme hakkına sahiptir.**

İşçilere hizmetin ücretsiz verilmesi (Madde 7)

İşçilere verilecek iş sağlığı ve güvenliği **hizmetleri** ve ilgili **eğitimler** işçilere **mali yük getirmeyecek** şekilde ve **dinlenme süreleri dışında** düzenlenir. **Eğitimlerde geçen süre çalışma süresinden sayılır.**

İşyeri Sağlık ve Güvenlik (İSG) Birimi ile Ortak Sağlık ve Güvenlik (OSG) Biriminin Kuruluşu ve Nitelikleri

İşyeri sağlık ve güvenlik birimi (Madde 8)

Devamlı olarak en az 50 işçi çalıştırılan **işyerlerinde**, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yerine getirmek üzere **işyeri sağlık ve güvenlik birimi kurulur.** İşyeri sağlık ve güvenlik birimi; en az bir işyeri hekimi ile sanayiden sayılan işlerin yapıldığı işyerlerinde en az bir iş güvenliği uzmanından ve yapılacak çalışmalara yardımcı olmak için gerektiğinde diğer personelden oluşur. Bu yükümlülük, Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmetin tamamı veya bir kısmı alınarak da yerine getirilebilir.

İşyeri sağlık ve güvenlik birimi; önleyici ve koruyucu hizmetleri, işyerinin yer aldığı tehlike sınıfına ve işçi sayısına göre, 31 ve 36 ncı maddelerde belirtilen sürelerden az olmamak kaydı ile yürütür.

Ortak sağlık ve guvenlik birimi (Madde 9)

Ortak sağlık ve guvenlik birimlerinin kurucusunun veya kurucu ortaklarından **en az birinin işyeri hekimi** veya (A) sınıfı **iş güvenliği uzmanı** olması zorunludur. Bu kurucular, birden fazla ortak sağlık ve guvenlik biriminde kurucu **olamazlar**.

Ortak sağlık ve guvenlik biriminin kurulabilmesi için, bu birimlerde **tam süreli iş sözleşmesiyle** çalışan en az bir **işyeri hekimi** ve bir **iş güvenliği uzmanı istihdam edilir**. Ortak sağlık ve guvenlik birimlerinin kurucusunun veya kurucu ortaklarından birinin işyeri hekimi olması halinde işyeri hekimi çalıştırma yükümlülüğü, iş güvenliği uzmanı olması halinde ise iş güvenliği uzmanı çalıştırma yükümlülüğü **aranmaz**.

Ortak sağlık ve guvenlik birimi; önleyici ve koruyucu hizmetleri, işyerinin yer aldığı tehlike sınıfına ve işçi sayısına göre, 31 ve 36 ncı maddelerde belirtilen sürelerden az olmamak kaydı ile yürütür.

İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin etkin yürütülmesi amacıyla, hizmet verilen işyerine zorunlu haller dışında, **aynı** işyeri hekiminin, iş güvenliği uzmanının ve diğer personelin hizmet vermesi sağlanır.

Görevlendirilecek diğer personel (Madde 10)

İşyeri sağlık ve guvenlik birimleri ile ortak sağlık ve guvenlik birimlerinde, gereğinde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili diğer personel görevlendirilebilir.

Bina ve donanım (Madde11)

İşyeri sağlık ve guvenlik birimi ile ortak sağlık ve guvenlik birimleri, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yürütülebilmesine ve çalışacak personel sayısına yetecek büyüklükte, kolay ulaşılabılır, tercihen tek katlı bir binada veya kurulacağı binanın giriş katında olmalıdır. İşyeri sağlık ve guvenlik birimleri, muayene, ilkyardıım ve acil müdahalenin yapılabileceği en az bir oda, bir iş güvenliği uzmanı odası ile bekleme yeri, ortak sağlık ve guvenlik birimleri ise, en az bir muayene odası, bir ilkyardıım ve acil müdahale odası, bir iş güvenliği uzmanı odası ile bekleme yerinden oluşur.

İşyeri sağlık ve guvenlik birimi ile ortak sağlık ve guvenlik birimleri, 10/2/2004 tarihli ve 25369 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Guvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelikte belirtilen nitelikte olmalıdır. İşyeri sağlık ve guvenlik birimi ile ortak sağlık ve guvenlik birimleri, Ek-1'de belirtilen araç ve gereçler ile donatılır.

İşyeri sağlık ve guvenlik birimi kurulması zorunlu olan işyerlerinden;

- a) **Az tehlikeli** sınıfta yer alan ve **1000'e kadar** işçi çalıştırılan işyerlerinde, **tehlikeli** sınıfta yer alan ve **750' ye kadar** işçi çalıştırılan işyerlerinde ve **çok tehlikeli** sınıfta yer alan ve **500'e kadar** işçi çalıştırılan işyerlerinde, işverenlerin, sağlık ve guvenlik hizmeti verme yükümlülüklerinin tamamını ortak sağlık ve guvenlik birimlerinden hizmet almak suretiyle yerine getirmeleri durumunda, işyerlerinde bir ilkyardıım ve acil müdahale odası ve ilkyardıım Yönetmeliğinde belirtilen sayıda ilkyardıımcı olması kaydıyla bina ve donanım şartı aranmaz.
- b) Az tehlikeli sınıfta yer alan ve 1000' in üzerinde (1000 dahil) işçi çalıştırılan işyerlerinde, tehlikeli sınıfta yer alan ve 750' nin üzerinde (750 dahil) işçi çalıştırılan işyerlerinde ve çok tehlikeli sınıfta yer alan ve 500' ün üzerinde (500 dahil) işçi çalıştırılan işyerlerinde işyeri sağlık ve guvenlik biriminin bina ve donanımı kurulması ve tam süreli iş sözleşmesiyle çalışan işyeri hekimi istihdamı ile **sanayiden sayılan işlerde tam süreli iş sözleşmesiyle çalışan iş güvenliği uzmanı istihdamı zorunludur**.

İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin devredilememesi (Madde12)

Ortak sağlık ve güvenlik birimleri, işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı hizmetlerinin yerine getirilmesini başka bir ortak sağlık ve güvenlik birimine devredemezler.

Tedavi hizmetleri (Madde13)

İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimlerinde yerine getirilecek iş sağlığı hizmetleri dışında kalan birinci basamak tedavi hizmetleri ile ilgili usul ve esaslar, Bakanlık ve Sağlık Bakanlığı tarafından çıkarılacak tebliğe göre Sosyal Güvenlik Kurumu ve işveren arasında yapılacak protokol ile düzenlenir.

Ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin başvuru işlemleri (Madde14)

Kurulacak olan ortak sağlık ve güvenlik birimleri, Genel Müdürlüğe aşağıdaki bilgi ve belgelerle birlikte bir yazı ile başvururlar:

- a) Ortak sağlık ve güvenlik biriminin unvanını, sahibini veya sahiplerini, faaliyet göstereceği adresi ve iletişim bilgilerini belirten ve yetki belgesi talep eden başvuru yazısı,
- b) Ticari şirketler için Ticaret Sicil Gazetesinin tasdikli örneği,
- c) Vakıf veya dernekler için senet veya tüzüklerinin tasdikli örneği,
- ç) Ortak sağlık ve güvenlik biriminin kurucusunun veya kurucu ortaklarından en az birinin işyeri hekimliği veya iş güvenliği uzmanlığı belgelerinin tasdikli örneği,
- d) Kamu kurum ve kuruluşlarında kurulacak ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin yöneticilerinin en az birinin işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanı olması gerekir.
- e) Faaliyet gösterilecek yer kiralık ise en az beş yıl süreli kira sözleşmesinin tasdikli örneği,
- f) Faaliyet gösterilecek yer, ortak sağlık ve güvenlik birimine veya kurucularından birine ait ise tapu senedinin tasdikli örneği,
- g) Faaliyet gösterilecek yerin intifa hakkına sahip ise ilgili tapu sicil müdürlüğünden alınacak belge,
- ğ) Faaliyet gösterilecek yerin bütün bölümlerini ihtiva eden 1/200 ölçekli plan,
- h) Tapu kütüğünde mesken olarak kayıtlı bir ana gayrimenkulün bağımsız bölümlerinde ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin faaliyet gösterebileceğine dair kat malikleri kurulunun oybirliğiyle aldığı kararın tasdikli örneği,
- ı) İlgili mevzuata göre, yangına karşı gerekli tedbirlerin alındığına dair yetkili merciler tarafından verilen belge.

Kamu kurum ve kuruluşları için, yalnızca birinci fıkranın (a), (d) ve (ı) bentlerinde belirtilen belgeler istenir.

Birinci fıkra uyarınca, ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden istenen belgelerin aslı ile birlikte bir örneğinin getirilmesi halinde **Genel Müdürlükçe tasdiki yapılır.**

Ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin yetkilendirilmesi (Madde15)

Ortak sağlık ve güvenlik birimleri tarafından hazırlanan başvuru dosyası Genel Müdürlük tarafından **incelenir, eksiklikleri var ise**, kurulacak olan ortak sağlık ve güvenlik birimlerine **yazılı olarak bildirilir.** Yapılan inceleme sonucunda, bu Yönetmelikte belirtilen şartları taşımaları halinde, başvuru dosyasında belirtilen adrese münhasıran, Genel Müdürlük tarafından ilgililere, Ek-9'da belirtilen örneğine uygun ortak sağlık ve güvenlik birimi yetki belgesi düzenlenir. Başka bir adreste şube açıldığı takdirde, aynı usul ve esaslar dahilinde, 9 uncu maddenin birinci fıkrasında belirtilen şartlar hariç, diğer şartların yerine getirilmesi kaydıyla şube için de yetki belgesi düzenlenir. Bu belgelerin, ortak sağlık ve güvenlik birimleri tarafından **üç yılda bir Genel Müdürlüğe vize ettirilmesi zorunludur.**

Bu Yönetmelik kapsamında faaliyet gösterecek olan ortak sağlık ve güvenlik birimleri, ortak sağlık ve güvenlik birimi **yetki belgesini almadıkça faaliyetlerine başlayamazlar.**

Uyulması zorunlu hususlar (Madde16)

Ortak sağlık ve güvenlik birimleri, aşağıda belirtilen hususlara uymak zorundadırlar:

- a) İsim ve unvanlar Türkçe olarak tescil ettirilir ve tabelalarında sadece yetki belgesinde belirtilen isim ve unvanlar yazılır,
- b) Bünyesinde olmayan faaliyetler ve fiyatlar konusunda reklam yapılamaz,
- c) Tabela veya basılı evraklarında, başka bir unvan veya mevcut unvanlarının yabancı dildeki karşılıkları kullanılamaz,
- ç) Özel kuruluşlar tarafından, kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan isimler, yanlış algılama ve haksız rekabetin önlenmesi amacıyla, ticari isim olarak kullanılamaz.

Yetki belgesinin iptali (Madde17)

Bu Yönetmelik'in, 9, 11, 12, 16, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 ve 26 ncı maddelerinde belirtilen hükümlerine aykırı hareket eden ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin yetki belgeleri Genel Müdürlük tarafından iptal edilir.

İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Biriminin Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları

Görevleri (Madde18)

İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimleri, sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı oluşturmak üzere **işin normal akışını aksatmamak şartıyla ve verimli bir çalışma ortamının sağlanmasına katkıda bulunmak amacıyla;**

- a) İşçilerin sağlık gözetimi,
- b) Çalışma ortamının gözetimi,
- c) Eğitim, danışmanlık ve bilgilendirme,
- ç) İlk yardım ve acil müdahale,
- d) Kayıt ve istatistik,görevleri ile benzeri diğer görevleri yerine getirmekle **yükümlüdür.**

İşçilerin sağlık gözetimi (Madde19)

İşçilerin sağlık gözetimi, işçilerin sağlığını korumak ve geliştirmek amacı ile işçilere verilecek her türlü sağlık hizmetini kapsar.

İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimi, birinci fıkra kapsamındaki görevlerini yürütürken 32 nci maddede sayılan hususları yerine getirir.

Çalışma ortamının gözetimi (Madde20)

Çalışma ortamının gözetimi, işyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik biriminin işyerinde sağlık ve güvenlik tehlikelerine karşı yürüteceği her türlü önleyici ve düzeltici faaliyeti kapsar.

İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimi, birinci fıkra kapsamındaki görevlerini yürütürken 37 nci maddede sayılan hususları yerine getirir.

Eğitim, danışmanlık ve bilgilendirme (Madde21)

İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimi; **işçilerin** iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini ve bilgilendirilmelerini sağlar, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili her türlü **konuda danışmanlık yapar.**

İlkyardımdan ve acil müdahale (Madde22)

İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimi;

a) İşyerinde kaza, yangın, doğal afet ve bunun gibi acil müdahale gerektiren durumları belirler. **Acil durum planının** hazırlanmasını, ilkyardımdan ve acil müdahale bakımından yapılması gerekenleri ve uygulamaları organize eder, yürütür ve ilgili diğer birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapar.

b) İşyerinde, ilkyardımdan olarak görevlendirilecek kişilerin gerekli eğitimleri almasını sağlayacak organizasyonu yapar.

İşyeri sağlık ve güvenlik birimi, işyerindeki çalışma süresince ağık bulundurulur. Bu süre iãerisinde, yeterli sayıda ilkyardımdan görevlendirilir.

İş sağlığı ve güvenliği hizmetinin ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden sağlanması, işyerlerinde İlkyardımdan Yönetmeliğine göre yeterli sayıda ilkyardımdan bulundurulması zorunluluğunu ortadan kaldırmaz.

Kayıt ve istatistik (Madde23)

İşçilerin **sağlık** gözetimine ve çalışma **ortamının gözetimine** ait bütün bilgiler, işyeri sağlık ve güvenlik birimi veya ortak sağlık ve güvenlik birimince kayıt altına alınır ve belgeler **10 yıl süreyle saklanır.**

İşçilerin sağlığının çalışma Őartlarından etkilenip etkilenmediğinin belirlenmesinde; işe giriş ve periyodik sağlık kontrolleri, hastalık ve sağlık sorunları ile ilgili yapılan başvuruların günlük ve aylık kayıtları ile **iş kazaları ve meslek hastalıkları**, işe devamsızlık, zararlı ve tehlikeli madde kayıtları kullanılır.

İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimleri, işçilerin sağlık bilgileri, yaptıkları işler ve çalıştıkları ortamdaki **maruziyet bilgileri** ile bu maruziyetlerin değerlendirme sonuãlarının, işyerindeki kişisel sağlık dosyalarında, **gizlilik ilkesine uyularak saklanmasını sağlar.**

İşveren, **işçiler ve temsilcileri** ile varsa iş sağlığı ve güvenliği kurulunun, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili kayıt ve istatistiklere **ulaşabilmesini** sağlar.

İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimleri, işyerinde meydana **gelen bütün iş kazalarını ve meslek hastalıklarını kaydeder** ve bunlarla ilgili **rapor hazırlar**, iş kazaları ve meslek hastalıkları ile ilgili kayıt ve takip işlemlerinde Ek-2'de belirtilen örnek formları kullanır, iş kazaları ve meslek hastalıklarının kayıtlarını değerlendirerek kaynaklarını belirler ve bunlara yönelik tedbirleri geliştirir.

Yıllık çalışma planı (Madde24)

İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimi, yürütülecek hizmetler ile ilgili olarak yıllık çalışma planı hazırlar ve hazırlanan plan **işveren** tarafından **onaylanır**. Onaylanan plan işyerinde ilan edilir. Bir nüshası işyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimince kayıt altına alınır.

Yıllık değerlendirme raporu (Madde25)

İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimi, işyerindeki sağlık gözetimi ve çalışma ortamının gözetimi ile ilgili çalışmalarını kaydeder ve Ek-3'te belirtilen örneğine uygun yıllık değerlendirme raporu hazırlayarak işverene, iş sağlığı ve güvenliği kuruluna ve Genel Müdürlüğe gönderir. Genel Müdürlüğe gönderilen yıllık değerlendirme raporu, yazılı olarak ve elektronik ortamda iletilir. Bu bilgiler, Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğüne, Genel Müdürlük tarafından elektronik ortamda bildirilir.

Görevlendirme belgesi ve sözleşme (Madde26)

İşveren, işyeri sağlık ve güvenlik biriminde görev alacak ve bu Yönetmelikte belirtilen niteliklere sahip **işyeri hekimi, İŞ GÜVENLİĞİ UZMANI** ve diğer personelin görevlerini yerine getirmeleri hususunda bir **görevlendirme belgesi düzenler**. Bu hizmetlerin tamamının veya bir kısmının ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden alınması durumunda **tarafarca sözleşme yapılır. Görevlendirme** belgesi veya sözleşme **üç nüsha** düzenlenir. Düzenlenen nüshalardan biri işverende, biri işyeri sağlık ve güvenlik birimi veya ortak sağlık ve güvenlik biriminde kalır, diğer nüsha ise **Genel Müdürlüğe gönderilir**. Sözleşmeler, Ek-4, Ek-5 ve Ek-6'daki örneklerine uygun olarak düzenlenir.

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili görevini yerine getirdiği süre içerisinde iş güvenliği uzmanına başka görev verilemez.

Ek-4, Ek-5 ve Ek-6' daki **sözleşmelerin feshi halinde**, bu durum tarafarca üç iş günü içinde **Genel Müdürlüğe bildirilir**.

Ortak sağlık ve güvenlik birimlerindeki personel değişiklikleri üç iş günü içinde Ek-8' deki form doldurularak Genel Müdürlüğe bildirilir.

Mesleki bağımsızlık (Madde27)

İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimi personelinin mesleki bağımsızlığı korunur. İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimi personeli, bağımsız çalışma ilkesi uyarınca bu Yönetmelik hükümlerini yerine getirirken, işveren tarafından görevini yapmaktan alıkonulamaz. İşveren, bu personelin malzemeler, ürünler, maddeler ve işin yapılışı ile ilgili bilgilere ulaşmasını sağlar.

Gizlilik ilkesi (Madde28)

İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimi personeli, işyerinin teknik ve idari bilgileri ile işçilere ait tıbbi bilgileri **gizli tutmakla yükümlüdür**.

İşbirliği ilkesi (Madde29)

İşyeri sağlık ve güvenlik birimi veya ortak sağlık ve güvenlik birimi personeli, görevlerinin yürütümünde ve **İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ MEVZUATINDA** öngörülen tedbirlerin uygulanmasında, işbirliği ve koordinasyon içinde çalışır.

Ayrıca, işyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimi;

- a) İşverenle,
- b) İşyeri bünyesindeki bütün üretim birimleri veya diğer bölüm çalışanları ile,
- c) İşletmede iş sağlığı ve güvenliği işçi temsilcisi ile,
- d) Sanayiden sayılan işlerin yapıldığı işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği kurulu ile işbirliği yapar.

İşyeri Hekimlerinin Nitelikleri, Görev, Yetki ve Yükümlülükleri ile Çalışma Usul ve Esasları

İşyeri hekimlerinin nitelikleri (Madde30)

İşyeri hekimi olarak görevlendirilecek hekimler, eğitim kurumları tarafından düzenlenen işyeri hekimliği eğitim programlarına katılmak ve eğitim sonunda Genel Müdürlükçe yaptırılacak sınavda başarılı olmak zorundadır.

İşyeri hekimlerinin çalışma süreleri (Madde31)

İşyeri hekimleri, bu Yönetmelikte belirtilen görevlerini yerine getirmek için aşağıda belirtilen sürelerde görev yaparlar:

- Az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerine; sağlık gözetimi için ayda en az 12 saat, buna ilave olarak işe giriş ve periyodik muayeneleri ile eğitim için on işçi başına yılda en az 30 dakika,
- Tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerine; sağlık gözetimi için ayda en az 24 saat, buna ilave olarak işe giriş ve periyodik muayeneleri ile eğitim için on işçi başına yılda en az 60 dakika,
- Çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerine; sağlık gözetimi için ayda en az 36 saat, buna ilave olarak işe giriş ve periyodik muayeneleri ile eğitim için on işçi başına yılda en az 90 dakika.

Az tehlikeli sınıfta yer alan ve 1000' in üzerinde (1000 dahil) işçi çalıştırılan işyerlerinde tam gün çalışacak bir işyeri hekimi ile birinci fıkrada belirtilen kriterlere uygun yeteri kadar işyeri hekimi eklenir.

Tehlikeli sınıfta yer alan ve 750'nin üzerinde (750 dahil) işçi çalıştırılan işyerlerinde tam gün çalışacak bir işyeri hekimi ile birinci fıkrada belirtilen kriterlere uygun yeteri kadar işyeri hekimi eklenir.

Çok tehlikeli sınıfta yer alan ve 500'ün üzerinde (500 dahil) işçi çalıştırılan işyerlerinde tam gün çalışacak bir işyeri hekimi ile birinci fıkrada belirtilen kriterlere uygun yeteri kadar işyeri hekimi eklenir.

İşyeri hekimlerinin görevleri (Madde32)

İşyeri hekimleri, iş sağlığı hizmetleri kapsamında aşağıdaki görevleri yapmakla yükümlüdür:

- İşle ilişkisi bakımından, gece postaları da dahil olmak üzere işçilerin sağlık gözetimini yapmak,
- İşyerlerinde sağlığa zararlı riskleri tanımlamak ve değerlendirmek,
- Birden fazla madde veya etkene aynı anda maruz kalınması durumunda, ortaya çıkabilecek sağlık tehlikelerini iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı kapsamında değerlendirmek,
- İşçilerin işe girişlerinde sağlık muayenelerini yaparak işe uygun olduklarını belirten sağlık raporunu hazırlamak,
- Yapılan işin özelliğine göre, işin devamı süresince işçilerin periyodik sağlık muayenelerini iş sağlığı ve güvenliği mevzuatında belirtilen aralıklarla yapmak,
- İşçilerin işe giriş ve periyodik muayenelerini Ek-7'de verilen örneğine uygun olarak yapmak,
- 15/6/2004 tarihli ve 25493 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ağır ve Tehlikeli İşler Yönetmeliğinde belirtilen ağır ve tehlikeli işlerde çalışan işçilerin işe giriş ve periyodik sağlık muayenelerini, aynı Yönetmeliğin Ek-2'sinde yer alan Ağır ve Tehlikeli İşlerde Çalışacaklara Ait İşe Giriş/Periyodik Muayene Formu örneğine göre yapmak,
- Sağlık sorunları nedeniyle işe gelememe ve işyerinde olabilecek sağlık tehlikeleri arasında bir ilişkinin olup olmadığını tespit etmek,
- Sağlık sorunları nedeniyle üç haftadan daha uzun süreli işten uzaklaşmalarda veya meslek hastalıkları, iş kazaları nedeniyle ya da sık tekrarlanan işten uzaklaşmalarda işe dönüş muayenesi yapmak,

- h) İşçinin işe girişinde ve iş değişikliğinde, işe uyumunun belirlenmesi amacıyla yapılan sağlık muayenesi sonucunda düzenlenen raporda, çalıştırılacağı işler ve çalışma şartlarını belirtmek, rapor sonucunu işveren ve işçiye yazılı olarak bildirmek,
- ı) Herhangi bir kaza, hastalık veya periyodik muayene sonrasında eski işinde çalışması sakıncalı bulunan işçinin, mevcut sağlık durumuna uygun bir işte çalıştırılmasını tavsiye etmek,
- i) Özürlü ve eski hükümlülerin işe alınmaları, işyerinde oluşan bir kaza veya hastalık sonrasında geçici ya da kalıcı iş göremezliği olanların işe başlamaları, uygun işe yerleştirilmeleri için gerekli sağlık muayenelerini yaparak rapor hazırlamak ve işlerine uyumlarını sağlamak,
- j) Gebe veya emziren kadınları, on sekiz yaşından küçükleri, iki yaşından küçük çocuğu olan anneleri, meslek hastalığı tanısı veya şüphesi olanları, kronik hastalığı olanları, yaşlıları, malul ve özürlüleri, alkol, ilaç ve uyuşturucu bağımlılığı olanları, birden fazla iş kazası geçirmiş olanlar gibi özelliği olan işçileri; yakın takip ve koruma altına almak, bilgilendirilmelerine özel önem vermek, yapılacak risk değerlendirmesinde özel olarak dikkate almak,
- k) Gerekli laboratuvar tetkiklerini, radyolojik tetkik ve muayeneleri yaptırmak,
- l) Bulaşıcı hastalıkların kontrolünü sağlayarak yayılmasını önleme ve aşılama çalışmaları yapmak, portör muayenelerini yaptırmak,
- m) İşyerinin genel hijyen şartlarını sürekli izleyerek ve denetleyerek işyerindeki bütün birimlerin işçilerin sağlığını koruyup geliştirecek biçimde düzenlenmesi, işçiye sağlıklı bir ortamda ve yürütülen işin gerektirdiği kaloriyi karşılayacak nitelikte yemek verilmesi, içme suyu imkanı sağlanması, soyunma odaları, banyo, lavabo ve tuvaletlerin bakımlı ve temiz olması ve genel temizlik donanımının temin edilmesi ve sürdürülmesi, mevcutsa yatakhanelerin sağlığa uygunluğunun sağlanması konularında tavsiyelerde bulunmak ve uygulamaların takibini yapmak,
- n) İşyerinde mevcutsa kreş ve çocuk bakım yurdu ile emzirme odalarının sağlık şartlarını kontrol etmek, sağlık şartlarına uygunluğunun sağlanması için tavsiyelerde bulunmak ve uygulamaların takibini yapmak,
- o) İşin işçiye uygunluğunun sağlanmasını tavsiye etmek,
- ö) Meslek hastalığı tanısı veya şüphesi olan ve iş kazası geçiren işçileri izlemek ve bunların kontrolünü yapmak, meslek hastalıkları tanısında yetkili hastaneler ile işbirliği içinde çalışmak,
- p) İş kazasına uğrayan veya meslek hastalığına yakalanan işçilerin rehabilitasyonu konusunda işyerindeki ilgili birimlerle işbirliği içinde çalışmak,
- r) İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevcut durum, sorunların tespiti, bunların çözümü için etkin metodların geliştirilmesi, öncelikler ve sonuçların değerlendirilmesi amacıyla belirli aralıklarla incelemeler yapmak,
- s) Çalışma ortamının gözetimi ile ilgili olarak gerektiğinde ölçümler yapılmasını sağlayarak alınan sonuçların işçilerin sağlığı yönünden değerlendirmesini yapmak,
- ş) İşyerinde varsa iş sağlığı ve güvenliği kuruluna katılarak çalışma ortamı ve işçilerin sağlık gözetimi ile ilgili gerekli açıklamalarda bulunmak, danışmanlık yapmak ve kurulda alınan kararların uygulanmasını izlemek,
- t) Yürütülecek her türlü sağlık gözetim faaliyetleri sonucunda elde edilen verilerin kullanılması ile ilgili olarak işçileri ve temsilcilerini bilgilendirmek ve onların rızasını almak,
- u) İşçileri, işiyle ilgili sağlık tehlikeleri, yapılan sağlık muayenesinin sonuçları ve bunların değerlendirilmesi konusunda yeterli ve uygun şekilde bilgilendirmek,
- ü) İşçilerin, zamanlarını etkin ve verimli biçimde değerlendirmeleri amacıyla eğitici, kültürel ve sportif etkinliklerle zenginleştirilmiş dinlenme imkanı sağlamak için tavsiyelerde bulunmak,
- v) İşyerinde ilkyardım ve acil müdahale hizmetlerinin organizasyonunu yapmak, ilgili personelin eğitiminin sağlanması çalışmalarını yürütmek,
- y) İş ile işçinin uyumunu sağlamak için; iş usullerinin işçilerin fiziksel ve zihinsel kapasitelerine uyarlanması, işçilerin sağlığının yapılan iş ve işlemler ile çalışma ortamındaki çeşitli stres faktörlerinden olumsuz yönde etkilenmesi ihtimaline karşı inceleme ve araştırmalar yapmak,
- z) İş kazaları ve meslek hastalıklarının analizine katılmak, meslek hastalığı tanısı veya şüphesi olanların bulunduğu ortamlarda çalışan işçilerle ilgili inceleme yapmak,
- aa) Yeni teçhizatın sağlık açısından değerlendirilmesi ve test edilmesi gibi iş uygulamalarının iyileştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi çalışmalarına katılmak,
- bb) Yıllık çalışma planını, varsa iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparak hazırlamak,

- cc) İşyerindeki sağlık gözetimi ile ilgili çalışmalarını kaydetmek ve Ek-3'te belirtilen örneğine uygun yıllık değerlendirme raporunu, varsa iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparak hazırlamak,
- çç) İş sağlığı, hijyen ve ergonomi alanlarında bilgi ve eğitimin verilmesi için ilgili taraflarla işbirliği yapmak,
- dd) İş sağlığı, hijyen ve ergonomi ile kişisel koruyucu donanımlar ve toplu koruma yöntemleri konularında tavsiyelerde bulunmak,
- ee) İşyeri yöneticilerine, iş sağlığı ve güvenliği kurulu üyelerine, işçilere ve temsilcilerine genel sağlık konularında eğitim vermek ve bu eğitimlerin sürekliliğini sağlamak,
- ff) İşçilere, bağımlılık yapan maddelerin, özellikle tütün ve tütün mamullerinin, kullanılmasının zararları konularında eğitim vermek,
- gg) Yukarıda belirtilen görevleri ile ilgili gerekli kayıtların tutulmasını sağlamak.

İşyeri hekimlerinin yetkileri (Madde33)

İşyeri hekimleri;

- a) Bağımsız çalışma ilkesi uyarınca bu Yönetmelik hükümlerini yerine getirirken, işveren tarafından hiçbir şekilde engellenemez, görevini yapmaktan alıkonulamaz,
- b) Çalışmalarını tam bir mesleki bağımsızlık içinde ve tıbbi deontoloji kurallarına uygun biçimde yürütür,
- c) İşyerinde çalışanların hayatı ile ilgili yakın tehlike oluşturan bir husus tespit ettiğinde, **işin geçici olarak durdurulması için derhal üst yönetimi bilgilendirir,**
- ç) Sağlık durumu bakımından yaptığı işle uyumsuz olduğu belirlenen işçilerin, işyerinde uygun bir işte görevlendirilmesini tavsiye eder,
- d) Üretim teknolojilerinin planlanmasında iş sağlığı ile ilgili tavsiyelerde bulunur,
- e) Görevi gereği işyerinin bütün bölümlerinde iş sağlığı konusunda inceleme, araştırma yapar ve çalışanlarla görüşür,
- f) Gerektiğinde konu ile ilgili kurum veya kuruluşlar ile işbirliği yapar.

İşyeri hekimlerinin yükümlülükleri (Madde34)

İşyeri hekimleri, bu Yönetmelikte belirtilen görevlerini yaparken, işin normal akışını mümkün olduğu kadar aksatmamak ve verimli bir çalışma ortamının sağlanmasına katkıda bulunmak, işverenin ve işyerinin meslek sırları, ekonomik ve ticari durumları hakkındaki bilgiler ile çalışanın kişisel sağlık dosyasındaki bilgileri gizli tutmakla yükümlüdürler.

İş Güvenliği Uzmanlarının Nitelikleri, Görev, Yetki Ve Yükümlülükleri İle Çalışma Usul Ve Esasları

İş güvenliği uzmanlarının nitelikleri (Madde35)

İş güvenliği uzmanı olarak görevlendirilecek mühendis veya teknik elemanlar, **eğitim kurumları tarafından düzenlenen** iş güvenliği uzmanlığı eğitim programlarına **katılmak** ve eğitim sonunda **Genel Müdürlükçe** yaptırılacak **sınavda başarılı olmak zorundadır.**

İş güvenliği uzmanlarının çalışma süreleri (Madde36)

(1) İş güvenliği uzmanlarından;

- a) **(A)** sınıfı belgeye sahip olanlar **bütün** tehlike sınıflarında yer alan işyerlerinde,
- b) **(B)** sınıfı belgeye sahip olanlar **tehlikeli** ve **az tehlikeli** sınıflarda yer alan işyerlerinde,
- c) **(C)** sınıfı belgeye sahip olanlar **az tehlikeli** sınıfta yer alan işyerlerinde, görev yaparlar.

(2) İşyerinde birden fazla iş güvenliği uzmanının görevlendirilmesi halinde, **en az bir iş güvenliği uzmanında** birinci fıkrada belirtilen şartlar aranır.

(3) İş güvenliği uzmanları, bu Yönetmelikte belirtilen görevlerini yerine getirmek için aşağıda belirtilen **sürelerde** görev yaparlar:

- a) **Az tehlikeli** sınıfta yer alan işyerlerine; **ayda en az 12 saat**, buna ilave olarak da **işçi başına ayda en az 5 dakika**,
- b) **Tehlikeli** sınıfta yer alan işyerlerine; **ayda en az 24 saat**, buna ilave olarak da işçi başına ayda en az **5 dakika**,
- c) **Çok tehlikeli** sınıfta yer alan işyerlerine; ayda en **az 36 saat**, buna ilave olarak da işçi başına ayda en az **10 dakika**.

(4) **Az tehlikeli** sınıfta yer alan ve **1000' in üzerinde** (1000 dahil) işçi çalıştırılan işyerlerinde **tam gün çalışacak bir iş güvenliği** uzmanı ile üçüncü fıkrada belirtilen kriterlere uygun yeteri kadar iş güvenliği uzmanı eklenir.

(5) **Tehlikeli** sınıfta yer alan ve **750'nin** üzerinde (750 dahil) işçi çalıştırılan işyerlerinde **tam gün çalışacak bir iş güvenliği** uzmanı ile üçüncü fıkrada belirtilen kriterlere uygun yeteri kadar iş güvenliği uzmanı eklenir.

(6) **Çok tehlikeli** sınıfta yer alan ve **500'ün** üzerinde (500 dahil) işçi çalıştırılan işyerlerinde **tam gün çalışacak bir iş güvenliği uzmanı** ile üçüncü fıkrada belirtilen kriterlere uygun yeteri kadar iş güvenliği uzmanı eklenir.

İş güvenliği uzmanlarının görevleri (Madde37)

İş güvenliği uzmanları, aşağıda belirtilen görevleri yerine getirmekle yükümlüdür:

- a) İşyerinde, **gece postaları da** dahil olmak üzere çalışma **ortamının gözetimini** yapmak,
- b) İşyerinde yapılan çalışmaların, **İş Sağlığı Ve Güvenliği Mevzuatına** ve genel iş güvenliği kurallarına uygun olarak sürdürülmesini sağlamak için **işverene tavsiyelerde bulunmak**,
- c) İşyerindeki **tehlikelerin belirlenmesi**, risk analizinin ve **risk değerlendirmesinin** yapılması, tehlikelerin kaynağında **yok edilmesine** yönelik tedbirlere öncelik verilerek **ortadan kaldırılması** ve risklerin kontrol altına alınması için **işçilerin** veya temsilcilerinin **görüşlerini** de **alarak** gerekli çalışmaları **planlamak**, **ölçüm**, **analiz** ve **kontrollerin yapılmasını sağlamak**, alınacak sağlık ve güvenlik önlemleri konusunda **işverene önerilerde bulunmak** ve uygulamaların **takibini** yapmak,
- ç) İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği yönünden yapılması gereken **periyodik bakım**, **kontrol** ve **ölçümleri planlamak** ve **uygulamaların takibini** yapmak,
- d) İşyerinde **kaza**, **yangın**, doğal afetler gibi **acil müdahale** gerektiren durumlar için **acil durum planının** hazırlanmasını sağlamak ve uygulamaların takibini yapmak,
- e) **Yangın** veya **patlamaların** önlenmesi için gerekli çalışmaları **planlamak** ve uygulamaların takibini yapmak, yangın veya patlama durumunda alınacak tedbirleri belirlemek,
- f) **İş sağlığı ve güvenliği kuruluna** katılarak çalışma ortamının gözetimi ile ilgili gerekli **açıklamalarda** bulunmak, danışmanlık yapmak ve kurulda alınan kararların **uygulanmasını** izlemek,
- g) **İşyeri hekimi ile işbirliği yaparak** işyerinde meydana gelebilecek iş kazaları ve **meslek hastalıkları** ile ilgili değerlendirme yapmak, gerekli önleyici faaliyet planlarını hazırlamak ve uygulamaların takibini yapmak,
- ğ) İşyerinde **meydana gelen iş kazası**, **meslek hastalığı** veya herhangi bir **tehlikeli olayın tekrarlanmaması** için **inceleme** ve **araştırma** yaparak düzeltici faaliyet planlarını yapmak ve uygulamaları takip etmek,
- h) İşyerlerinin **tasarımı**, **makine** ve diğer **teçhizatın** durumu, **bakımı**, **seçimi** ve çalışma sırasında kullanılan maddeler de dahil olmak üzere işin planlanması ve organizasyonu konusunda tavsiyede bulunmak,
- ı) İşyerinde yeni bir bölüm veya sistem kurulacağı ya da **yeni makine**, **tezgah** ve **cihaz alınacağı durumlarda** inceleme ve araştırma yaparak sağlık ve güvenlik yönünden **uygun seçim yapılması için işverene tavsiyelerde bulunmak**,

- i) **Kişisel koruyucu donanımların seçimi**, temini, kullanımı, bakımı, muhafazası ve test edilmesi konularında işverene tavsiyelerde bulunmak,
- j) İş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini ilgili **Yönetmelik** hükümlerine uygun olarak planlamak ve uygulamak,
- k) **Yıllık çalışma** planını işyeri hekimi ile işbirliği yaparak hazırlamak,
- l) İşyerindeki **çalışma ortamının gözetimi** ile ilgili çalışmalarını kaydetmek ve Ek-3'te belirtilen örneğine uygun yıllık değerlendirme raporunu işyeri hekimi ile işbirliği yaparak hazırlamak,
- m) Birden fazla madde veya etkenin aynı anda işyerinde bulunmasından dolayı ortaya çıkabilecek tehlikeleri iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı doğrultusunda değerlendirmek,
- n) Yukarıda belirtilen görevleri ile ilgili **gerekli kayıtların tutulmasını** sağlamak.

İş güvenliği uzmanlarının yetkileri (Madde38)

İş güvenliği uzmanları;

- a) Bağımsız çalışma ilkesi uyarınca bu Yönetmelik hükümlerini yerine getirirken, **işveren** tarafından hiçbir şekilde **engellenemez**, görevini yapmaktan **alıkonulamaz**,
- b) İşyerinde çalışanların hayatı ile ilgili **yakın tehlike** oluşturan bir husus tespit ettiğinde, işin **geçici olarak durdurulması için derhal üst yönetimi bilgilendirir**,
- c) **Üretim planlamalarında** karar alma sürecine katılır,
- ç) Görevi gereği işyerinin **bütün bölümlerinde** iş sağlığı ve güvenliği konusunda inceleme, araştırma yapar ve **çalışanlarla görüşür**,
- d) **Gerektiğinde** konu ile ilgili kurum veya kuruluşlar ile **işbirliği yapar**.

İş güvenliği uzmanlarının yükümlülükleri (Madde39)

İş güvenliği uzmanları, bu Yönetmelikte belirtilen görevlerini yaparken, **işin normal akışını mümkün olduğu kadar aksatmamak** ve **verimli bir çalışma ortamının sağlanmasına** katkıda bulunmak, işverenin ve işyerinin **meslek sırları**, **ekonomik** ve ticari durumları ile ilgili bilgileri **gizli tutmakla** yükümlüdürler.

İşyeri Hekimleri ve İş Güvenliği Uzmanlarının Eğitimleri ve Sınavları

Eğitimlerin düzenlenmesi (Madde 40)

İşyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanlarının eğitimleri, kuruluş kanunlarında işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı eğitimlerini verme yetkisi bulunan kurum ve kuruluşlar, üniversiteler ve Genel Müdürlükçe yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları veya özel hukuk tüzel kişileri tarafından düzenlenir.

Eğitim kurumlarının başvuru işlemleri (Madde 41)

(1) Eğitim kurumları, Genel Müdürlüğe aşağıdaki bilgi ve belgeleri içeren bir yazı ile başvururlar:

- a) Eğitim kurumlarının unvanını, sahibini veya sahiplerini, faaliyet göstereceği adresi ve iletişim bilgilerini belirten ve yetki belgesi talep eden başvuru yazısı,
- b) Ticari şirketler için Ticaret Sicil Gazetesinin tasdikli örneği,
- c) Vakıf veya dernekler için senet veya tüzüklerinin tasdikli örneği,
- ç) Faaliyet gösterilecek yer kiralık ise en az beş yıl süreli kira sözleşmesinin tasdikli örneği,
- d) Faaliyet gösterilecek yer, eğitim kurumuna veya kurucularından birine ait ise tapu senedinin tasdikli örneği,
- e) Faaliyet gösterilecek yerin intifa hakkına sahip ise ilgili tapu sicil müdürlüğünden alınacak belge,
- f) Faaliyet gösterilecek yerin bütün bölümlerini ihtiva eden 1/200 ölçekli plan,

g) Tapu kütüğünde mesken olarak kayıtlı bir ana gayrimenkulün bağımsız bölümlerinde eğitim kurumlarının faaliyet gösterebileceğine dair kat malikleri kurulunun oybirliğiyle aldığı kararın tasdikli örneği,

ğ) İlgili mevzuata göre, yangına karşı gerekli tedbirlerin alındığına dair yetkili merciler tarafından verilen belge.

(2) Üniversiteler, eğitim ve araştırma hastaneleri ile kamu kurum ve kuruluşları için, yalnızca birinci fıkranın (a), (f) ve (ğ) bentlerinde belirtilen belgeler istenir.

(3) Birinci fıkra uyarınca, eğitim kurumlarından istenen belgelerin aslı ile birlikte bir örneğinin getirilmesi halinde, Genel Müdürlükçe tasdiki yapılır.

Eğitim kurumlarının yetkilendirilmesi (Madde 42)

Eğitim kurumları tarafından hazırlanan başvuru dosyası Genel Müdürlük tarafından incelenerek eksiklikleri var ise, ilgililere yazılı olarak bildirilir. 40 ıncı maddede belirtilen eğitim kurumlarına, inceleme sonucunda uygun görülmesi durumunda, başvuru yazısında belirtilen adrese münhasıran, Genel Müdürlük tarafından EK-10'da örneği belirtilen işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı eğitim kurumu yetki belgesi düzenlenir. Başka bir adreste **şube açıldığı takdirde**, aynı usul ve esaslar dahilinde, Yönetmelikte belirtilen şartların yerine getirilmesi kaydıyla şube için de yetki belgesi düzenlenir. Bu belgelerin, eğitim kurumları tarafından üç yılda bir Genel Müdürlüğe vize ettirilmesi zorunludur.

Eğitim kurumları, işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı eğitim kurumu yetki belgesini almadıkça eğitim için katılımcı kaydı yapamaz ve eğitime başlayamazlar.

Eğitim hizmetinin devredilememesi (Madde 43)

Eğitim kurumları, eğitim hizmetlerinin tamamının veya bir kısmının yerine getirilmesini başka bir eğitim kurumuna **devredemezler**.

Genel Müdürlüğün görevleri (Madde 44)

Genel Müdürlüğün, eğitim kurumlarının vereceği eğitim hizmetleri ile ilgili görevleri şunlardır:

- Eğitim kurumu olarak yetkilendirilmek için yapılan başvuruları incelemek,
- Eğitim kurumunun eğitim faaliyetlerini izlemek ve değerlendirmek, değerlendirme sonucunun 43, 45, 46, 47, 48 ve 49 uncu maddelere aykırı olduğunun belirlenmesi durumunda **yetkilendirmeyi iptal etmek**,
- İşyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı sınavlarını, **Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi'ne** veya Milli Eğitim Bakanlığı'na yaptırmak,
- Sınavlarda başarılı olanlara işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı **belgelerini düzenlemek**,
- Eğitim kurumlarına ait kayıtları tutmak.

Eğitim mekanlarının nitelikleri (Madde 45)

Eğitimler, katılımcıların tamamının birbirlerini görebileceği şekilde düzenlendiği, orta kısımda uygulamaların yapılabilmesine imkan veren yeterli bir alanın bulunduğu ve kişi başına en az **10 metreküp** hava hacmine sahip olan mekanlarda verilir. Eğitimlerin **en fazla 25'er kişilik gruplara** verilmesi esastır. Eğitim kurumlarında, yönetici odası, eğitici odası, dinlenme odası ile yeterli sayıda lavabo ve tuvaletin bulunması zorunludur. Tuvalet ve lavabolar, erkek ve kadınlar için ayrı ayrı olacaktır. Eğitim mekanlarında, uygun termal konfor şartları ve yeterli aydınlatma sağlanacaktır.

Eğitimde kullanılacak araç ve gereçler, **günün teknolojisine uygun** olmalıdır.

Eğitim konuları (Madde 46)

(1) Eğitim konularının içeriği, **ulusal ve uluslararası standartlar doğrultusunda**, 51 inci maddede belirtilen **işyeri hekimliği eğitim ve sınav komisyonu** ile 54 üncü maddede belirtilen iş güvenliği uzmanlığı eğitim ve sınav komisyonu tarafından belirlenir.

(2) Eğitim kurumlarında uygulanacak olan ve dönem planlarına uygun olarak hazırlanan günlük programlar, Genel Müdürlüğün onayından sonra uygulanır. Onaylanmamış programlar ile eğitim verilemez.

(3) Teorik ve uygulamalı dersler haftanın günlerine dengeli olarak dağıtılır.

Eğiticilerin nitelikleri (Madde 47)

(1) **İşyeri hekimliği** ve iş güvenliği uzmanlığı eğitimi, aşığıda nitelikleri belirtilen eğiticiler tarafından verilir:

a) Pedagojik formasyona veya eğiticilerin eğitimi belgesine sahip, **en az beş yıl iş sağlığı ve güvenliği alanında görev yaptığını belgeleyen işyeri hekimleri**,

b) Pedagojik formasyona veya eğiticilerin eğitimi belgesine sahip, **en az üç yıl (A) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı** belgesi ile iş sağlığı ve güvenliği alanında görev yaptığını belgeleyen (A) sınıfı iş güvenliği uzmanları,

c) **Üniversitelerde** tıp, sağlık, mühendislik, hukuk ve iş sağlığı ve güvenliği alanlarında ders verenler,

ç) İş sağlığı ve güvenliği alanında **en az üç yıl teftiş yapmış iş müfettişleri**,

d) Pedagojik formasyona veya eğiticilerin eğitimi belgesine sahip, Genel Müdürlük ve bağlı birimlerinde en az beş yıl görev yapmış iş sağlığı ve güvenliği uzmanları,

e) Pedagojik formasyona veya eğiticilerin eğitimi belgesine sahip, Genel Müdürlük ve bağlı birimlerinde en az beş yıl görev yapmış iş sağlığı bilim uzmanı, iş sağlığı bilim doktoru, iş sağlığı ve güvenliği bilim doktoru ile lisans eğitimine sahip sağlık veya **teknik hizmetler sınıfındaki kadrolarda** yer alan ve en az on yıl görev yapmış personel.

(2) Birinci fıkrada nitelikleri belirtilen kişilerin başvurması halinde, Genel Müdürlük tarafından bu kişilere Ek-11'de örneği belirtilen işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı eğitici belgesi verilir.

Eğiticilerin uygunluğu (Madde 48)

Eğitim kurumları, eğitim verilecek konulara uygun eğiticileri görevlendirmek ve bunları Genel Müdürlüğe bildirmek zorundadır.

Eğitimde düzenlenecek belgeler (Madde 49)

Düzenlenecek her eğitim **öncesinde**, eğitim kurumları tarafından, eğitime **katılacakların listesi** Genel Müdürlüğe gönderilir. Yapılan eğitimler sonucunda, eğitime katılanlara, eğitim kurumları tarafından **eğitim katılım belgesi** düzenlenir.

Yeterlilik (Madde 50)

Eğitime katılanlar, teorik eğitimin yüzde **90'ına**, uygulamalı eğitimin tamamına devam etmek zorundadırlar. Eğitim sonunda, eğitime katılanların başarılı sayılmaları için, Genel Müdürlükçe yaptırılacak sınavdan 100 tam puan üzerinden **en az 70 puan almış olmaları şartı aranır.**

İşyeri hekimlerinin eğitimi (Madde 51)

(1) Eğitim programları teorik ve uygulamalı olmak üzere iki bölümden oluşur. Eğitimin süresi, 180 saat teorik ve 40 saat uygulama olmak üzere toplam 220 saatten az olamaz. Teorik eğitimin en fazla üçte ikisi uzaktan eğitim yöntemi kullanılarak da verilebilir. Uygulamalı eğitimler ise işyeri hekimi bulunan bir işyerinde yapılır. İşyeri hekimliği eğitim programlarının sonunda Genel Müdürlükçe sınav yaptırılır.

(2) İşyeri hekimliği sınavında başarılı olamayanlar, sınava girdikleri tarihten itibaren bir yıl içinde bir kez daha sınava girme hakkına sahiptirler. Ancak, bu hakkını kullanmayan veya iki sınavda da başarılı olamayan adaylar yeniden eğitim programına katılmak zorundadırlar.

(3) İşyeri hekimleri, işyeri hekimliği belgelerini aldıkları tarihten itibaren yedi yıllık aralıklarla eğitim kurumları tarafından düzenlenecek bilgi yenileme eğitimine katılmak zorundadırlar. Bu eğitimin süresi 24 saatten az olamaz.

(4) Bilgi yenileme eğitimine katılmayan işyeri hekimlerinin, işyeri hekimliği belgeleri geçersiz sayılır ve bilgi yenileme eğitimine katılıncaya kadar bu Yönetmelik kapsamındaki görev ve yetkilerini kullanamazlar.

İşyeri hekimliği eğitim ve sınav komisyonu (Madde 52)

(1) İşyeri hekimliği eğitim programları ile bilgi yenileme eğitim programlarının hazırlanması, uygulanması ve işyeri hekimliği eğitim programlarının sonunda sınavların yapılması ile ilgili usul ve esaslar, işyeri hekimliği eğitim ve sınav komisyonu tarafından belirlenir.

(2) Komisyon; İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürünün başkanlığında, Genel Müdürlükten bir hekim, İş Teftiş Kurulu Başkanlığından iş sağlığı ve güvenliği alanında görevli bir iş müfettişi, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi'nden bir eğitim uzmanı, Sağlık Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı ve Türk Tabipleri Birliğinden birer hekim temsilci ile Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından görevlendirilecek iş sağlığı konusunda çalışmaları olan bir hekim öğretim üyesinden oluşur.

(3) Komisyon, her yıl Kasım ayında yapacağı olağan toplantısında bir sonraki yılın çalışma programını belirler. Genel Müdürlük, gerektiğinde komisyonu olağanüstü toplantıya çağırabilir. Toplantıların gündemi üyelere toplantı tarihinden en az 15 gün önce bildirilir. Komisyonun sekreteryası işleri Genel Müdürlük tarafından yürütülür.

(4) Komisyon, kararlarını salt çoğunlukla alır. Eşitlik halinde Başkanın oyu kararı belirler. Komisyon kararı, karar defterine yazılır ve üyeler tarafından imzalanır.

İşyeri hekimliği belgesi (Madde 53)

(1) İşyeri hekimliği belgesi;

a) İş sağlığı ve güvenliği alanında en az üç yıl teftiş yapmış olan hekim iş müfettişi veya üniversitelerden iş sağlığı bilim uzmanlığı ve/veya bilim doktorası almış veya iş ve meslek hastalıkları ya da işyeri hekimliği yan dal uzmanlığı almış olan hekimler ile Genel Müdürlük ve bağlı birimlerde iş sağlığı alanında fiilen en az yedi yıl çalışmış hekimlere istekleri halinde,

b) İşyeri hekimliği eğitim programlarına katılan ve eğitim sonunda Genel Müdürlükçe yaptırılan sınavda başarılı olan hekimlere, Ek-12'de belirtilen örneğe uygun olarak Genel Müdürlükçe verilir.

İş güvenliği uzmanlarının eğitimi (Madde 54)

(1) Eğitim programları **teorik** ve **uygulamalı** olmak üzere iki bölümden oluşur. Eğitimin süresi, her iş güvenliği uzmanlığı sınıfı için 180 saat teorik ve 40 saat uygulama olmak üzere toplam 220 saatten az olamaz. Teorik eğitimin en fazla üçte ikisi **uzaktan eğitim yöntemi** kullanılarak da verilebilir. Uygulamalı eğitimler ise **iş güvenliği uzmanı** bulunan bir işyerinde yapılır. İş güvenliği uzmanlığı **eğitim programlarının sonunda** Genel Müdürlükçe sınav yaptırılır.

(2) İş güvenliği uzmanlığı sınavında **başarılı olamayanlar** sınava girdikleri tarihten itibaren **bir yıl içinde bir kez daha** sınava girme hakkına sahiptirler. Ancak, bu hakkını kullanmayan veya iki sınavda da başarılı olamayan adaylar **yeniden eğitim programına katılmak zorundadırlar.**

(3) İş güvenliği uzmanları, iş güvenliği uzmanlığı belgelerini aldıkları tarihten itibaren **yedi yıllık aralıklarla eğitim kurumları tarafından düzenlenecek bilgi yenileme eğitimine katılmak zorundadırlar.** Bu eğitimin süresi **24 saatten az olamaz.**

(4) Bilgi yenileme eğitimine **katılmayan** iş güvenliği uzmanlarının, iş güvenliği **uzmanlığı belgeleri geçersiz sayılır** ve bilgi yenileme eğitimine katılıncaya kadar bu Yönetmelik kapsamındaki görev ve yetkilerini **kullanamazlar.**

İş güvenliği uzmanlığı eğitim ve sınav komisyonu (Madde 55)

(1) İş güvenliği uzmanlığı eğitim programları ile bilgi yenileme eğitim programlarının hazırlanması, uygulanması ve iş güvenliği uzmanlığı eğitim programlarının sonunda sınavların yapılması ile ilgili usul ve esaslar, **iş güvenliği uzmanlığı eğitim ve sınav komisyonu** tarafından belirlenir.

(2) **Komisyon;** İş Sağlığı ve Güvenliği **Genel Müdürünün** başkanlığında, Genel Müdürlükten bir iş sağlığı ve güvenliği **uzmanı**, İş Teftiş Kurulu Başkanlığından iş sağlığı ve güvenliği alanında görevli bir iş **müfettişi**, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi'nden bir **eğitim uzmanı**, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinden bir **mühendis temsilci** ve **Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından görevlendirilecek iş güvenliği konusunda çalışmaları olan bir öğretim üyesinden** oluşur.

(3) Komisyon, her yıl Kasım ayında yapacağı olağan toplantısında bir sonraki yılın çalışma programını belirler. Genel Müdürlük gerektiğinde Komisyonu olağanüstü toplantıya çağırabilir. Toplantıların gündemi üyelere toplantı tarihinden en az 15 gün önce bildirilir. Komisyonun sekreteryası işleri Genel Müdürlük tarafından yürütülür.

(4) Komisyon, kararlarını salt çoğunlukla alır. Eşitlik halinde Başkanın oyu kararı belirler. Komisyon kararı, karar defterine yazılır ve üyeler tarafından imzalanır.

İş güvenliği uzmanlığı belgesi (Madde 56)

(1) İş güvenliği uzmanlığı belgesinin sınıfları aşağıda belirtilmiştir:

a) (A) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesi;

1) İş sağlığı ve güvenliği alanında en **az üç yıl teftiş yapmış** iş **müfettişlerine** istekleri halinde,

2) Genel Müdürlük ve bağlı birimlerinde iş sağlığı ve güvenliği **alanında en az sekiz yıl** görev yapmış iş sağlığı ve güvenliği uzmanlarına istekleri halinde,

3) (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesiyle **en az beş yıl fiilen** görev yaptığını iş güvenliği uzmanlığı **sözleşmesi** ile **belgeleyerek** eğitim kurumları tarafından düzenlenen iş güvenliği uzmanlığı **eğitim programlarına katılanlardan** Genel Müdürlükçe yaptırılan (A) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavında **başarılı** olan mühendis veya teknik elemanlara, Ek-13'de belirtilen örneğine uygun olarak Genel Müdürlükçe verilir.

b) (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesi;

1) Genel Müdürlük ve bağlı birimlerinde iş sağlığı ve güvenliği alanında en az üç yıl görev yapmış iş sağlığı ve güvenliği uzmanlarına istekleri halinde,

2) İş sağlığı ve güvenliği alanında **doktora yapmış** olan mühendis veya teknik elemanlardan (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitim programının pratik bölümünü tamamlayanlara istekleri halinde,

3) Genel Müdürlük ve bağlı birimlerinde iş sağlığı ve güvenliği alanında en az beş yıl görev yapmış mühendis veya teknik elemanlardan Genel Müdürlükçe yaptırılan (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavında başarılı olanlara,

4) (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesiyle **en az iki yıl fiilen görev yaptığını** iş güvenliği uzmanlığı **sözleşmesi** ile **belgeleyerek eğitim kurumları tarafından düzenlenen iş güvenliği uzmanlığı eğitim programlarına katılanlardan** Genel Müdürlükçe yaptırılan (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavında başarılı olan mühendis veya teknik elemanlara, Ek-13'de belirtilen örneğine uygun olarak Genel Müdürlükçe verilir.

c) (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesi;

1) Eğitim kurumları tarafından düzenlenen (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitim programlarına **katıldıklarını belgeleyen** ve Genel Müdürlükçe yaptırılan (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavında **başarılı olan mühendis veya teknik elemanlara,**

2) **İş sağlığı ve güvenliği alanında yüksek lisans yapmış olan** mühendis veya teknik elemanlardan (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitim programının **pratik** bölümünü tamamlayanlara istekleri halinde, Ek-13'de belirtilen örneğine uygun olarak Genel Müdürlükçe verilir.

Tehlike sınıfı belirleme komisyonu (Madde 57)

(1) İşyerlerinin, iş sağlığı ve güvenliği açısından hangi tehlike sınıfına gireceği, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının iş kazaları ve meslek hastalıkları istatistikleri de göz önünde bulundurularak; İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünün başkanlığında, Sağlık Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, İş Teftiş Kurulu Başkanlığı, en çok üyeye sahip işçi ve işveren sendikaları konfederasyonları ile Türk Tabipleri Birliği ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinden birer temsilcinin oluşturduğu komisyonun görüşleri doğrultusunda Bakanlıkça çıkarılacak Tebliğ ile belirlenir.

(2) Komisyon, her yıl Aralık ayında olağan olarak toplanır. Genel Müdürlük, gerektiğinde komisyonu olağanüstü toplantıya çağırabilir. Toplantının gündemi, üyelere toplantı tarihinden en az 15 gün önce bildirilir. Komisyonun sekreteryası işleri Genel Müdürlük tarafından yürütülür.

(3) Komisyon, kararlarını salt çoğunlukla alır. Eşitlik halinde Başkanın oyu kararı belirler. Komisyon kararı, karar defterine yazılır ve üyeler tarafından imzalanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelikler (Madde 58)

(1) 16/12/2003 tarihli ve 25318 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İşyeri Sağlık Birimleri ve İşyeri Hekimlerinin Görevleri ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ile 20/1/2004 tarihli ve 25352 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İş Güvenliği ile Görevli Mühendis veya Teknik Elemanların Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce, Bakanlıkça verilen işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı sertifikaları ile 16/12/2003 tarihinden önce düzenlenen işyeri hekimliği sertifikaları geçerlidir.

Yürürlük (Madde 59)

Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme (Madde 60)

Bu Yönetmelik hükümlerini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yürütür.

İşyeri Sağlık Ve Güvenlik Birimleri Ve Ortak Sağlık Ve Güvenlik Birimleri Hakkındaki Hükümlere Uyulmaması

İşyeri Sağlık Ve Güvenlik Birimleri Ve Ortak Sağlık Ve Güvenlik Birimleri hakkındaki hükümlere uymayanlara İş Kanunu’nun 105. Maddesine göre **biner Türk Lirası ceza verilir.** *

*** 4857 sayılı İş Kanunu’na Göre İşyeri Sağlık Ve Güvenlik Birimleri Ve Ortak Sağlık Ve Güvenlik Birimleri hakkındaki hükümlere uymayanlara**

MADDE 105 – (Değ. 5763 s.Kan.) Bu Kanunun;81 inci maddesinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen, 88 ve 89 uncu maddelerinde öngörülen yönetmeliklerde gösterilen şartlara ve usullere uymayan **işveren veya işveren vekiline biner Türk Lirası idari para cezası verilir.**

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNE İLİŞKİN TEHLİKE SINIFLARI LİSTESİ TEBLİĞİ
(25 Kasım 2009 tarihli, 27417 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanmasıyla yürürlüğe girmiştir)

Madde 1

15/8/2009 tarihli ve 27320 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmeliğin 57 nci maddesi uyarınca oluşturulan Tehlike Sınıfı Belirleme Komisyonunun görüşleri doğrultusunda işyerlerinin iş sağlığı ve güvenliği açısından yer aldığı tehlike sınıfları listesi aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

a) AZ TEHLİKELİ İŞLER

1) Mantar, saz ve kamıştan sepet vb. eşya imali; 2) Gazete, mecmua yönetim yerleri, yayın evlerinde yapılan işler; 3) Kereste ve her türlü inşaat malzemesi ve pencere camı toptancılığı; 4) Her türlü makine ve taşıtlarla yedek parçaları toptancılığı; 5) Her türlü madeni ve cam eşyası, elektrik malzemesi ve cihazları, radyo, buzdolabı ve benzeri eşya toptancılığı; 6) Ev ve bürolara mahsus mobilyalarla halı ve kilim vb. yer döşemeleri toptancılığı; 7) Mensucat, giyecek ve ayakkabı toptancılığı; 8) Yiyecek maddeleri, içki, tütün ve sigara toptancılığı; 9) İlaç, tuvalet malzemesi, kağıt, kitap ve kırtasiye, optik malzemeleri, oyuncak ve spor eşyası, mücevherat, yukarıdaki gruplardan birine girmeyen diğer mamullerin toptancılığı ile ihracat ve ithalat işleri; 10) Her türlü yiyecek maddelerin satışı; 11) Eczaneler ve tuvalet malzemesi satışı; 12) Kumaş, elbise, ayakkabı ve diğer giyecek eşyası satan mağaza ve işyerleri ile kullanılmış eşya satan yerlerde yapılan işler; 13) Her türlü mobilya ve mefruşat ile soba, radyo, buzdolabı, çamaşır makinesi ve benzeri ev eşyası ve müzik aletleri satışı; 14) Küçük el aletleri, boya, mutfak eşyası, porselen ve camdan eşya, küçük elektrik cihazları ve malzemesinin perakende olarak satış işleri; 15) Araba, bisiklet, motosiklet ve diğer taşıma araçlarıyla yedek parçalarının perakende olarak satış işleri; 16) Perakende olarak odun, kömür, tütün, buz, kitap ve kırtasiye, çiçek, mücevherat ve süs eşyası, fotoğraf makinesi, oyuncak ve spor malzemesi ve benzeri maddelerin satışı; 17) Bankalar, para ve tahvil borsaları ve her türlü kredi, banka ve para muamelesi yapan dernek ve kooperatif ve müesseselerde yapılan işler; 18) Hayat, yangın, nakliyat, kaza, can ve mal üzerine her türlü sigorta işleri ; 19) Gayrimenkul işletenler, simsarlar ve emlak komisyonculuğu; 20) Nakliyat komisyonculuğu ve nakliyat acenteliği; 21) Kar amacı gütmeyen ilmi araştırma işleri; 22) Dini kuruluşlar, kiliseler ve sinagoglarda yapılan işler; 23) Meslek ve esnaf kuruluşları ticaret ve sanayi odaları, işçi ve işveren sendikaları ve benzeri kuruluşlarında yapılan işler; 24) Müzeler ve kütüphanelerinde yapılan işler; 25) Siyasi kuruluşlar ve yukarıda tasnif edilmeyen çeşitli dernekler ve benzeri kuruluşlarda yapılan işler; 26) Noter, avukat, baro ve hukuki istişare büro işleri; 27) Ticari müşavirler, hesap uzmanları, muhasebe büroları ve benzeri hizmetler; 28) Mühendis ve mimar bürolarında yapılan işler; 29) Bilişim teknolojileri kapsamında yazılım, sistem yöneticiliği, ağ yöneticiliği, web tasarımcılığı vb. işler ; 30) Terzicilik (Hususi dikişler); 31) Diğer sınıflarda sayılmayan giyim eşyası, baston ve şemsiye imali; 32) Her tür saat tamiri işleri; 33) Süpürge ve fırça imali; 34) Suni çiçekçilik, işlemecilik, sırmacılık ve bunlara benzer süsleme mahiyetinde diğer el işleri; 35) Mürekkepli ve kurşun kalemler, cetvel tahtası, tampon ve benzeri büro eşyası imali; 36) Her türlü eşya ve maddelerin satıldığı büyük mağazacılık; 37) Hayvan arabaları ve hayvanlarla yapılan yük nakliyatı işleri; 38) Terminaller, park yerleri ve garajlar gibi karayolu nakliyatını kolaylaştıran hizmetler; 39) Makinesiz deniz nakil vasıtalarında (mavna, şat ve benzerleri) yapılan bütün işler; 40) Kundura boyacılığı; 41) Çarşı ve mahalle bekçiliği ile özel güvenlik hizmetleri; 42) Kadastro ve haritacılık hizmetleri; 43) Sinemalar, sinema stüdyoları, film çevirme ve dağıtım işleri, sinema filmlerinin tamiri; 44) Tiyatro, opera ve konserler, radyo difizyon postaları, televizyon ve bunlarla ilgili hizmetler; 45) Hamamlar ve banyolarda yapılan işler; 46) Hazır gıda ambalaj işleri; 47) Mayonez, ketçap ve salata sosu üretim işleri; 48) Mamul süngerden eşya imali; 49) Cenaze hizmetleri; 50) Yorgancılık; 51) Ağaç dikme, yeniden orman yetiştirme ve ormanları koruma, zamk ve reçine, yabancı kauçuk, usare, ağaç kabuğu, ot, yabancı meyve ve çiçek, yosun, yaprak çamlardaki iğne yaprak ve saz gibi insan eliyle yetiştirilmemiş olan maddelerin toplanması, mangal kömürünün ormanda yakılması işleri, kültür mantarcılığı; 52) Meyve ve sebze ile bal işleme yerleri, sirke, turşu, salça, reçel, marmelat, meyve ve sebze

suları imali; 53) Meyve, sebze kurutmacılığı ve manipülasyonu; 54) Balık ve diğer su gıda ürünleri işlemeciliği; 55) Tehlikeli grup dışında kalan tarımla ilgili diğer faaliyetler; 56) Ekmek, ekmek çeşitleri, simit fırınları ve benzeri fabrikalarda yapılan işler; 57) Pasta, börek, yufka ve benzeri hamur işleri sanayii, hamur ve süt tatlıları üretimi; 58) Kakao ve çikolata imali; 59) Şekerleme, karamela, lokum, helva, bulama, ağda, pekmez imali ve benzeri diğer şekerli maddeler, toz şekerden küp şeker ve pudra şekeri üreten yerler ve sakız imali; 60) Tahin imali; 61) Çay manipülasyonu, çay fabrikaları, depolama ve ambalajlama yerlerinde yapılan işler; 62) Çeşitli kuru yemişlerin hazırlanması (fındık, fıstık, ceviz ve badem vb. kırma ve kavurma işleri dahil); 63) Diğer yiyecek ve içecek maddelerinin imali ile çeşitli muamelelere tabi tutulması işleri (Kuru kahve, sofrta tuzu, baharat, doğal bitkilerin içecekleri vs.); 64) Meşrubat, gazoz, kola ve karbondioksitle muameleye tabi tutulmuş her türlü meyve suları gibi alkolsüz içkilerin imali, ambalajlanması ve depolama işleri; 65) Maden suları ve sodalarının hazırlama işleri; 66) El tezgâhlarında yapılan her türlü dokuma işleri; 67) Halı ve kilim yıkama ve temizleme, vb. işleri; 68) Hazır iplik büküm ve sarım işleri, makara, bobin, masura ve yumak imali, şerit kaytan, kurdela gibi ufak tuhafiyeye eşyası imali; 69) Çorap ve çoraptan gayri trikotaj eşyalarının imali kumaş atıkları ve eski kumaşlardan yün imali; 70) Keten, jüt, pamuk, kağıt, hasır ve benzeri elyaftan halat, ip, sicim, ağ gibi eşyaların imali; 71) Çamaşır, gömlek, kravat, korse, kemer, eldiven ve benzeri eşya imali ; 72) Şapka ve kasket imali; 73) Döşemecilik (mobilya ve oto döşeme atölyeleri dahil); 74) Çadır, çuval, yelken imali (dokuma yapmaksızın); 75) Dokuma yapmaksızın diğer hazır eşya imali (bayrak, perde, çarşaf, battaniye ve benzeri); 76) Kundura kalıbı, elbise askısı, tahta sap, kulp, kafes, raf, çubuk, oyma işleri, tabut, resim ve ayna çerçevesi ve benzeri imali; 77) Çiğ deri kurutma ve bağırsak temizleme ve işleme işleri (Sucuk, bumber hariç); 78) Emülsiyon ve palamut hülasesi fabrikaları, palamut değirmenleri, palamut temizleme işleri ve meyan kökü, şerbetçi otu vb. bitkilerin manipülasyonu işleri; 79) Her tür mum ve balmumu imali; 80) Kol, duvar ve diğer tür saat imali; 81) Tehlikeli işler dışında kalan tomrukçulukla ilgili diğer faaliyetler; 82) Suların toplanması, tasfiye, dağıtım ve su şebekelerinin işletilmesi ; 83) Kimyasal kullanılmayan et konserve ve fabrikaları, pastırma, sucuk, salam, bumber ve sosis imali; 84) Kaymak, krema, tereyağı, yoğurt, dondurma ve dondurma benzeri yiyeceklerin imali. Boza üretim yerleri, dondurma külâhı üretim işleri; 85) Beyaz peynir imali; 86) Kaşar, gravyer gibi diğer peynirlerin imali; 87) Eritilmiş sadeyağ imali; 88) Balık ve diğer deniz gıda maddelerinin muhafazası, tütsüleme ve kurutulması işleri; 89) Un değirmenlerinde yapılan işler; 90) Çeltik fabrikalarında yapılan işler; 91) Un, bulgur, bakliyat ve sebze unları ve bunlara benzeyen diğer gıda maddelerinin işlenmesi, ambalajlanması; 92) Buz imali; 93) Makarna, şehriye, irmik, gofret, bisküvi ve benzeri yiyecek maddeleri imali; 94) Gıda katkı maddeleri ile maya, nişasta, dekstrin ve glikoz vb. imali ve paketleme işleri ; 95) Çeşitli hayvan yiyeceklerinin hazırlanması işleri; 96) Malt likörleri hariç, her tür sofrta şarapları ile likör şarapları, tabii ve suni köpüren şaraplar, mistel kokulu ve tıbbi şarapların imali, diğer mayalanmış içkilerin imali; 97) Maltlı içeceklerin imali; 98) Yaprak tütününü ayıklama, temizleme, kurutma, cinslerine ayırma, balyalama, ambalajlama ve bakma işleri; 99) Yalnız şehir hatlarında işleyen gemilerde yapılan bütün işler; 100) Motor, yelken veya sair makinelerle işleyen küçük deniz nakil vasıtalarında yapılan işler; 101) Akarsular üzerinde sal ile ve suya bırakmak suretiyle nakliyat işleri; 102) Hava alanları bakımı ve uçuşa hazırlık işleri, hava alanlarında yer hizmetleri ve bakım işleri; 103) Özel okullar, çocuk yuva ve bahçelerinde yapılan işler; 104) Kaplıca ve içmelerde yapılan işler; 105) Nebatat ve hayvanat bahçeleri, park, bahçe ve mezarlık tanzim ve bakım işleri; 106) Dans yerleri ve dans okulları her türlü spor kulüpleri, spor sahaları, ateş poligonları, jimnastik salonları, yüzme havuzları, plajlar, koşu mahalleri ve diğer eğlence yerleriyle sergiler ve bunlarla ilgili hizmetler; 107) Yemek üretimi yapan yerler, lokantalar, gazinolar, kahveler, pastahane, çayhane, barlar gibi yemek yenen ve içki içilen yerlerde yapılan işler; 108) Oteller, pansiyonlar, hanlar, talebe yurtları, kamp sahaları ve bunlarla ilgili işler; 109) Erkek ve kadın berberleri, manikür, pedikür ve benzeri hizmetler; 110) Fotoğraf stüdyoları, film developman ve basım işleri, fotoğraf filmi renklendirme ve boyama yerlerinde yapılan işler; 111) İlaçlar, ilaç hammaddesi ve tıbbi müstahzarlar imali serum ve aşı hazırlama işleri (steril tıbbi dikiş malzemesi, hidrofil pamuk dahil); 112) Alçı taşı çıkarılmasından ayrı olarak işletilen alçı tozu ve alçıdan eşya imali; 113) Otomobil, kamyon, motor ve tentelerinin elektrik aksamı tamiri gibi ihtisasa taalluk eden tamirat ve revizyon işleri;

114) Motorlu vasıtaların yıkama, yağlama ve bakım işleri, oto lastik tamir atölyelerinde yapılan işler; 115) Hayvan ve el arabaları imal ve tamiratı işleri; 116) Piyano, telli ve nefesli sazlar ile kayıt için kullanılan her türlü malzeme imali; 117) Kemik, boynuz, fildişi, kehribar, lüle taşı, Erzurum taşı ve diğer maddelerden süs eşyası, düğme, fermuar, tarak, fırça ve benzeri eşya imali; 118) Demiryolları ile yük ve yolcu nakliyatı ve bunlarla ilgili hizmetler (yataklı ve lokantalı vagonlar dahil); 119) Şehir içi ve banliyö otobüs, tramvay, trolleybüs, tünel ve metro işletmesi; 120) Şehirlerarası otobüs işletmelerinde yapılan işler; 121) Taksi işleten idareler ve bununla ilgili hizmetler; 122) Tahıl, pamuk, yün ve diğer zirai mahsullerle canlı hayvan, ham deri, odun ve tomruk, kereste toptan satışı ; 123) Trafik kontrolü ile ilgili işler; 124) Kızılay, Çocuk Esirgeme Kurumları, görme özürlülere mahsus yurtlar, hayır müesseseleri ve benzeri kuruluşlarında yapılan işler; 125) İlanlık, fotokopi, teksir, ozalit işleri, modelcilik gibi ticari hizmetler; 126) Bitkisel yemler ve hazır preparatlardan karma yemleri üreten tesislerde yapılan işler; 127) Suni inci, boncuk vb. üretim işleri; 128) Dondurulmuş gıda üretimi; 129) Çocuk mamaları ve ek besinleri üretimi; 130) Melamin eşya imali; 131) Kişisel koruyucu olarak gaz/buhar maskesi ve tıbbi solunum cihazı maskesi üretimi ; 132) Çakıl, kum, curuf, çimento vb. maddelerden motor gücü kullanmadan yapı, yalıtım döşeme vb. malzemeleri imali; 133) Tünel, metro ve benzeri yerlerin işletmeciliği ; 134) Saf su ve asitli su üretimi; 135) Temizlik şirketlerince yapılan ve diğer tehlike sınıflarında belirtilmemiş işler; 136) Kundura tamir işleri ; 137) Saz, kamyon ve benzerlerinden mobilya üretimi; 138) Makine yağları satışı

b) TEHLİKELİ İŞLER

1) Tamamen veya kısmen tarımsal üretim için yapılan açıkta veya cam muhafaza içindeki (seralar) işler, kabuklu veya kabuksuz meyvecilik, tohum, sebze ve çiçek yetiştirme çay, kahve ve kauçuk tarlalarındaki işler, mısır tanelerini koçandan ayırma, ot balyalama, harman dövme ve bunlarla ilgili işler, kontrat esaslı üzerine yapılan her türlü ilaç serpmeye (uçakla ilaçlama dahil), mahsul toplama, meyve ve ambalajlama, ağaç budama, sulama sistemlerinin işletilmesi işleri; 2) Kerestenin kesilmesi, tomruk, testerelik kereste, çatal, ağaç gövdesi yumruları, kütük, kağıt hamuru imaline mahsus odun, sırik, kazık, yontulmuş demir yolu traversi, maden ocaklarına mahsus kereste, ormanda kesilen yakacak odun, kimyevi takdire elverişli odun, mekik ve benzeri bloklar ile ormandan elde edilen diğer kaba, yuvarlak, yontulmuş veya yarılmış maddeler veya odun ham maddeleri, tomruk nakletme işleri; 3) Denizlerde balık ve diğer hayvanların ve bitkilerin avlanması, toplanması ve dalyan işleri; 4) Nehir ve göllerde balık ve diğer su hayvanlarının, bitkilerinin avlanması, toplanması ve üretimi; 5) Patlayıcı madde kullanılmaksızın yapılan kil, kum ve çakıl ocakları, kum yıkama ve eleme işleri ; 6) Taş ocaklarından ayrı olarak işletilen kireç ocakları ve kireç imali; 7) Elle yapılan maden ayıklama işleri; 8) Pamuk ipliği imali ve pamuklu dokuma sanayii, pamuk işleme işleri (çırçır); 9) Yün (Tabii ve suni) ipliği imali ve yünlü dokuma sanayii; 10) İpek ipliği imali ve ipekli dokuma sanayii (suni ipek naylon ve benzeri sentetik elyaftan dokumalar dahil); 11) Ketten, kenevir ve jütten iplik imali ve dokuma sanayii; 12) Karışık iplik ve dokuma işleri; 13) Halı ve kilim vb. yer döşemeleri imali; 14) Parke, kontraplak, kaplamalık ağaç, reçine ve suni tahta imali; 15) Ahşap mobilya sanayii, her tür ağaç eşya imal, işleme ve tamir işleri; 16) Madeni ya da metalden mobilya üretimi; 17) Her türlü organik nitelikte madde üretimi; 18) Kauçuktan mamul eşyanın tamir işleri (otomobil lastiklerine dış açılması dahil); 19) Diğer kauçuk ve lastik mamulleri imali; 20) Plastik köpük ve sünger imali, lastik köpük eşyaları üretimi; 21) Çini, porselen, fayans ve seramik ve pişmiş topraktan kap kacak imali; 22) Posta, tel veya radyo, GSM ile haberleşme ve baz istasyonlarında yapılan işler; 23) Plastik hammadde imali; 24) Suni ipek ve diğer sentetik elyaflar ile plastik maddelerin imali; 25) Yakılacak ispirto imali; 26) Solvent kullanmak suretiyle ekstraksiyon yapan bütün nebati ve hayvani ham yağ ve rafine yağ üretimi ve entegre yağ üretimi; 27) Zeytinyağı ve diğer nebati yemeklik yağların tasfiyesi ve çeşitli muamelelere tabi tutulması işleri; 28) Şeker pancarı ve kamışından şeker imali, şeker fabrikaları; 29) Diğer gruplarda yer almayan inorganik nitelikteki maddelerin üretimi; 30) Mezbahalar, tavuk ve diğer kümes hayvanları kesme işleri; 31) Asfalt ve dam tecrit malzemeleri, yağlamaya mahsus olup, petrol tasfiyehanelerinde elde edilmeyen yağlar ve gresler imali; 32) Tuğla, kiremit, boru, pota, künk, ateş tuğlası ve benzeri inşaat ve mimari malzemesi imali; 33) Çimento ve betondan eşya

ve inşaat malzemesi imali, öğütme ve paketlenme prefabrik konut malzemeleri, gaz beton ve metal yapı elemanları üretimi, volkanik taş işleyerek elde edilen hafif malzeme yapı üretimi, hazır beton tesislerindeki işler; 34) Kürk imali, işlemesi ve boyaması işleri; 35) Kağıt ve kereste vb. lifli maddelerden kağıt hamuru üretimi, odun, paçavra ve diğer dokulardan kağıt hamuru imali ve bu hamurun kağıt, karton, mukavva ve presli dokular haline getirilmesi işleri (Kağıt ve selüloz üretiminde klor, hipoklorit, kükürt dioksit, hiposulfit gibi tahriş edici ve zararlı maddelerin üretimi ile çözeltilerinin hazırlanması, kullanılması ve geri kazanılması işleri hariç); 36) Demir tel ve çubuktan eşya imali (Çivi, zincir, vida vs. gibi); 37) Soğuk demircilik ve kaynak işleri; 38) Sobacılık ve teneke eşya imali; 39) Metalden gayri maddelerden diğer imalat işleri; 40) Demiri ısıtıp döverek şekillendirme veya presleme suretiyle muhtelif eşya imali, çilingir ve sahra demirciliği işleri; 41) Bakırdan eşya imali; 42) Alüminyum eşya imali; 43) Her tür elektro mekanik ve elektro manyetik yöntemle madeni eşya imali, işleme, montaj, tamir, emayeleme, plastik ve diğer maddelerle kaplama işleri, emaye eşya imali; 44) Kıymetli madenler, kıymetli ve yarı kıymetli taşlar ve inciler kullanılmak suretiyle mücevherat, altın ve gümüş eşya imali, kıymetli ve yarı kıymetli taşların perdahlanması, madalya ve madeni para basma işleri; 45) Ziraat makineleri imali ve tamirâtı (pulluk, biçerdöver, selektör ve benzeri ziraatte kullanılan makineler); 46) Ziraatten gayri makinelerin imal ve tamirâtı (çamaşır makinası, buzdolabı, tartı aletleri yazı ve hesap makineleri vb.) (Elektrik cihazları hariç); 47) Elektrik enerjisi üretim, tahvil ve dağıtım ile ilgili makinelerin imal ve tamiri; 48) Motorsiklet, bisiklet, üç tekerlekli çocuk bisikletleri ile bisiklet parçaları imalat ve tamirâtı; 49) Selüloit ve plastikten muhtelif eşyaların imali, selüloz fabrikaları işleri; 50) Kurtarma gemilerinde yapılan bütün işler; 51) Lokomotif, vagon ve tramvay arabaları imal ve tamirâtı; 52) DDY cer depoları ve müstakil revizörlükleri işleri; 53) Otomobil, kamyon, römork, otobüs gibi motorlu nakil vasıtalarının imal ve montaj işleri; 54) Motor, fren, şanzuman, dingil, dişli, şasi gibi motorlu taşıt parçaları ve teferruatının imali; 55) Uçak ve planör, uçak motorları, pervane, tekerlek gibi sair aksamın imal, montaj ve tamirâtı; 56) Petrol ve tabii gazın boru hattı vasıtasıyla nakil işleri; 57) Teleferik işletmesi faaliyetleri; 58) Rakı imali; 59) Bu tebliğde ayrıca sayılmayan diğer alkollü içkilerin imali (içki imalinde kullanılan ispirto ve suma imali dahil); 60) Sigara, puro, sigarillos, içilen ve çiğnenen türden tütün, pipo tütünü, enfiye ve tömbeki imali; 61) Dokuma yapmaksızın boya, apre işleri, yazmacılık ve basmacılık işleri; 62) Linolyum ve diğer sert, satırlı zemin döşemeleri, (plastik hariç) suni deri, muşamba ve kaplanmış kumaşlar, hasır, lif, keçeler, paspaslar ve her türlü elyaftan vatka ve koltukçuluk malzemesi imali, çöp ve paçavraların elyaf haline getirilmesi; 63) Dokuma, deri, kürk vs. maddelerden elbise, palto-pardösü, gibi hazır elbise imali; 64) Tomruğun işlenmesi, bıçkışhanelerdeki faaliyetler, ağaç travers fabrikalarındaki faaliyetler; 65) Marangozluk, doğramacılık ve ahşap sabit tesisler imali; 66) Sandık, kutu, fiç ve benzeri ambalaj imali; 67) Matbaacılık, baskı yerlerindeki işler; 68) Klişecilik, çinkografi (müstakilen); 69) Şehirlerde havagazı dağıtımı ile ilgili olmayan kok fırınlarında yapılan işler; 70) Kauçuk ayakkabı imali; 71) Sabun, deterjan ile çamaşır suları ve sodası ve diğer temizlik maddeleri sanayii, nişadır, çivit imali; 72) Tutkal, jelatin, zambak ve diğer yapıştırıcı madde imali; 73) Kibrit imali; 74) Montaj işleri (imalat yapmaksızın makine ve tesisat montajı); 75) Hassas ölçü ve kontrol aletleri, laboratuvar alet ve cihazları, tıbbi, cerrahi ve dişçiliğe mahsus aletlerle bilumum protezler ve ortopedik teçhizat ve malzemelerin imali; 76) Hassas filmlerle camlar da dahil olmak üzere optik aletleri, objektifler, fotoğraf makine ve malzemesi imali; 77) Oyuncak, spor ve atletizm eşyası, benzeri eşya imali. Plastik, pleksiglas, polyester gibi maddelerden eşya, oyuncak, reklam levhaları, izolasyon, ambalaj malzemeleri vb. üretimi; 78) İnşaat işinden müstakilen yapılan badanaçılık, yağlı boyacılık, cila, binaların parke, muşamba veya naylon vb. ile döşenmesi işleri; 79) Sıhhi tesisat, kalorifer, gaz su ve elektrik tesisatı işleri (bina içi tesisat); 80) Elektrik işletmeleri ve dağıtım işleri (Santral inşası ve şebeke inşaatı hariç); 81) Sıtma mücadele işleri ; 82) Hem yük hem yolcu taşıyan gemilerde yapılan bütün işler; 83) Yük gemilerinde yapılan bütün işler; 84) Kamyonla yapılan yük nakliyatı (Aynı işveren tarafından yaptırılan tahmil ve tahliye işleri dahil); 85) Tankerle karada yapılan nakliyat işleri (Toz, gaz, sıvı kimyasal maddeler dahil); 86) Yolcu gemilerinde yapılan bütün işler; 87) Gemi tahmil ve tahliye işleri (su üzerinde, iskele veya rıhtımda); 88) Dalgıç gemilerinde yapılan bütün işler; 89) Uçaklarda yapılan bütün işler (Havacılık kulüpleri dahil); 90) Nakliyat yapmaksızın tahmil ve tahliye ve hamallık işleri; 91) Elbise ve çamaşır yıkama,

temizleme, boyama ve ütüleme işleri; 92) Deri yakma ekstraktları (zırnık) üretimi; 93) Kullanılmayan et ve hayvan cesetlerinin izalesi ve geri kazanım için yakma işleri; 94) Tornacılık ve tesviyecilik; 95) Evlerde kullanılan da dahil olmak üzere elektrik cihazları, izole tel, kablo, duy, anahtar ve diğer elektrik malzemesi imali; 96) Araştırma laboratuvarları hariç her türlü test, deneme ve kontrol laboratuvarları işleri (gıda, çevre, kimya, biyoloji, inşaat, ziraat, maden vb.); 97) Elektronik teknolojileri kapsamında yapılan işler (donanım, sistem entegrasyonu, elektronik ve mikro elektronik üretim, mekanik tasarım, test ve değerlendirme vb.); 98) Otomotiv yan sanayi ile ilgili yapılan her türlü üretim, montaj işleri; 99) Mürekkep imali; 100) Her türlü iş ve gelir getiren hayvanların (Adatavşanı, devekuşu, domuz, kürklü hayvan, süt, yün, kümes hayvanları ile yumurta, bal, ipek böceği, kozası vs.) yetiştirilmesi, üretimi, ıslahı ve bunlarla ilgili bakım, güdüm terbiye kırkım, sağım ve ürünlerinin elde edilmesi, toplanması, saklanması ile hayvansal gübre işleri, sokak hayvanı barınaklarındaki işler; 101) Kimyasallar kullanmak suretiyle yapılan tüm konservecilik faaliyetleri; 102) Deniz ve göllerde tuz çıkarılması (sofra tuzu imali hariç); 103) Süt tozu, konsantre süt imali, süt pastörize ve sterilize işleri; 104) Yüzer vinç ve taraklarda yapılan işler; 105) Sirkler ve cambazhanelerdeki işler; 106) Her türlü film ve film banyosunda kullanılan kimyasal maddelerin üretimi; 107) Deri ve deri yerine kaim olan sair maddelerden kundura ve giyim eşyası hariç saraciye eşyalarının imali; 108) Sandal, kayık ve benzeri küçük deniz vasıtalarının imali ve tamirata; 109) Ardiyeler, depolar, soğuk hava depoları, antrepolar, emanetçiler ve hurda depolarındaki işler; 110) Balata imali; 111) Kozmetik fabrikalarındaki işler, kolonya vb. malzemelerin üretimi; 112) Endüstriyel temizlik faaliyetleri; 113) Kauçuk hariç, deri, suni deri, plastik, ağaç vs. malzemeden kundura, tozluk, getr imali, kundura sanayii için kesilmiş hazır malzeme imali, sayacılık ; 114) Asbest yerine kullanılan insan yapımı mineral liflerin (man-made mineral fiber) üretimi ve kullanılması ; 115) Maden cevherlerinin ve/veya bu cevherlerden elde edilen külçe, çubuk, levha, boru şeklinde işlenmiş maddelerin depolanması ve toptancılığı; 116) Taze ve dondurulmuş etin muhafazası (Müstakilen); 117) Hububat silolarındaki faaliyetler

c) ÇOK TEHLİKELİ İŞLER

1) Sünger avcılığı ve su altında yapılan diğer işler; 2) Maden kömürü işletmeciliği ; 3) Linyit kömürü işletmeciliği; 4) Diğer kömürlerin işletmeciliği (Tüm kömür yıkama, eleme, briketleme, torbalama yerleri dahil); 5) Demir cevheri üretimi (Bu işin fer'i ve tamamlayıcı mahiyetindeki yıkama, ayıklama, izabe, sevk gibi tüm yardımcı işler dahil); 6) Krom üretimi; 7) Bakır üretimi; 8) Kurşun üretimi; 9) Manganez üretimi; 10) Diğer madenlerin üretimi, tüm madenlerin cevher hazırlama ve zenginleştirme işleri; 11) Petrol ve tabii gaz kuyularının açılması; 12) Taş ocaklarında yapılan işler (Taş çıkarma, kırma ve taş ocağında yapılan kesme işleri); 13) Mermer ocakları, blok mermer işlenmesi; 14) Kükürt, fosfat, nitrat, borat, potas, sodyum, arsenik, cıva, ihtiva eden cevherler gibi kimya sanayiinde ve suni gübre imalinde kullanılan maddelerin topraktan çıkarılması ve bunlarla ilgili bütün işler; 15) Asfalt, bitum, alçı taşı, mika, kuvars, zımpara ve lüle taşı gibi metal olmayan maddelerin çıkarılması ve bunlarla ilgili işler; 16) Tabakhaneler, deri perdahlama ve boyama işleri, ham deri işleme faaliyetleri; 17) Otomobil ve bisiklet lastikleri imali; 18) Mühimmat ve patlayıcı maddeler imali, patlayıcı madde sanayi, sentetik yakıt, azot peroksit imal ve dolum tesisleri, patlayıcı madde depoları ve patlayıcı madde nakil işleri; 19) Cam ve camdan mamul eşya ve ayna imali (Gözlük ve optik camları hariç); 20) Petrol rafinerileri ve petrokimya tesislerindeki faaliyetler; 21) Gliserin, yağ asitleri, sülfürik asit, hidroklorik asit, klor vb. kimyasal maddelerin üretimi ile azot sanayi ve gübre fabrikalarındaki işler, kimyevi gübreler imali; 22) Taş yontma, öğütme ve kırma işleri; 23) Boya, vernik ve cilalar ile organik ve anorganik pigmentlerin imali işleri; 24) Gaz, benzin ve diğer akaryakıtlar, ham petrol ve müştaklarından yağlamaya mahsus yağlar ve muhtelif maddelerin elde edilmesi; 25) Kimyevi tuzlar, asitler, bazlar ve alkoller gibi kimyevi maddelerin imali, alkol üretim ve tasfiye işleri, fermantasyon ile alkollü içki üretimi veya malt tesislerindeki işler; 26) Diğer kimyevi ana maddelerin sanayii ve basınç altında her türlü sınav ve tıbbi gazın sıvılaştırılarak dolum işleri; 27) Yüksek fırınlarda eritmekten yarı ikmal edilmiş hale gelinceye kadar bütün işlemleri ihtiva etmek üzere demir ve çelik imali, dört köşe veya yuvarlak çubuklar, levha, plak, şerit, tüp, ray, rot gibi esas şekillere haddelemek, kalay kaplaması (teneke imali),

kaba dökümler ve döğme metal imali; 28) Demir ve çeliği tav fırınlarında ısıtmak suretiyle müstakilen yapılan haddeme ve laminaj işleri; 29) Demirden gayrı metallerin izabesi tasfiyesi ve bunların külçe, bar, dört köşe kalın çubuk, levha, şerit daire ve haddeden geçirilerek elde edilecek diğer esas şekillerde imali; 30) Demirden gayrı metallerin tav fırınlarında ısıtılması suretiyle müstakilen yapılan haddeme ve laminaj işleri; 31) Taş ve grafitten eşya imali; 32) Ayakta ve/veya yataklı teşhis ve tedavi yapılan sağlık kuruluşlarındaki faaliyetler; 33) Bina, liman, iskele, köprü, baraj, ve benzeri inşaat dolayısıyla müstakilen yapılan tetkik ve deneme mahiyetindeki sondaj işleri; 34) Çimento ve klinker imali; 35) Nikelaj kaplama ve galvanoplasti işleri, kalaycılık; 36) Font ve diğer madenleri eritip kalıplara dökmek suretiyle muhtelif eşya imali, maden dökümü ve haddehanelerdeki işler; 37) Dekovil ve tramvay yolu inşaat ve tamirati; 38) Bina inşaatı ve tamirati, bina yıkımı işleri; 39) İskele, liman, mendirek inşaat ve tamirati; 40) Bina dışı elektrik, gaz, telgraf, telefon, tesisati ve havai hat boru hattı inşaat, tamirat ve bakım işleri; 41) Bataklık kurutma işleri; 42) Deniz tankerlerinde yapılan bütün işler; 43) Köprü, kanalizasyon, baraj, su regülatörü ve varyant su yolu, kuyu ve su işleri ile ilgili inşaat ve tamirati; 44) Demiryolu, metro, tünel ve yeraltı inşaatı ve tamirati; 45) Isıtma ve enerji amacıyla buhar üretimi ve dağıtım işleri; 46) Çöp ve kanalizasyon hizmetleri, tehlikeli atık yakma tesisleri, katı atık depolama tesisleri ile katı atıkların geri kazanımı işleri; 47) Baca ve cam temizleyicileri, haşarat ve hayvan itlaf ve dezenfeksiyon işleri; 48) Kaya tuzu çıkarılması işleri; 49) LPG, CNG, LNG dolun tesisleri ile dökme CNG, LNG, LPG ve tüp depolama işleri; 50) Akaryakıt depolama tesislerindeki işler; 51) Akaryakıt ve LPG satış işleri; 52) Pil, batarya ve akü imali; 53) Vapur ve gemi inşa ve tamirati, tersaneler, hususi tipte deniz vasıtalarına mahsus makinelerin imali, gemi söküm işleri, liman atelyelerindeki işler; 54) Asfalt ve zift üretme işleme, kaynatma ve eritme yerleri ile depolarındaki işler; 55) Araştırma laboratuvarları işleri; 56) Piroteknik malzemesi hazırlama ve imali işleri (aydınlatma ve işaret fişekleri, havai fişekler, şenlik maytaıpları, tabanca mantarları benzerleri); 57) Sanayide kullanılan boya ve kimyevi maddeler, petrol ve kömür türevlerinin toptancılığı, depolanması ve dağıtımı; 58) Odun ve kömürlerin gazlaştırılmaları, koklaştırılmaları ve bunlardan elde edilen türevleri damıtma işleri; 59) Radar, X ışınları ve diğer zararlı radyasyon yayan ışınlarla çalışma yapılan işler; 60) Tıbbi tedavi laboratuvarları ile bitkisel, hayvansal, gıda ürünlerinin ışınlanması ile mikrodalga, lazer ve benzeri radyoaktif maddelerle çalışılan işler; 61) Tabii ve suni aşındırıcı taşların ve çeşitlerinin üretim işleri; 62) Zirai mücadele ilaçları, insektisit, rodensit, mollusit vb. maddelerin imali, depolama, ambalaj ile toptan ve perakende satış işleri; 63) Kurşundan harf dökümü yapılması; 64) Yangın söndürme ve itfaiye hizmetleri; 65) Yol, spor ve hava alanları inşaatı, tamirat ve bakım işleri (Yol inşaatı ile ilgili varyant inşaatı dahil); 66) Suların toplanması, tasfiye, dağıtım ve su şebekelerinin bakım ve tamir işleri; 67) Tüm maden arama işleri ; 68) Kağıt ve selüloz üretiminde klor, hipoklorit, kükürt dioksit, hiposulfit gibi tahriş edici ve zararlı maddelerin üretimi ile çözeltilerinin hazırlanması, kullanılması ve geri kazanılması işleri; 69) Havagazı üretimi, havagazı ve tabii gazın dağıtım işleri, havagazı ve kok fabrikalarındaki işler; 70) Ağır metal tuzlarının üretimi; 71) Elektrik enerjisinin üretimi; 72) Patlayıcı madde kullanılarak yapılan kil, kum ve çakıl ocakları, kum yıkama ve eleme işleri.

Madde 2

Bir işyerinde muhtelif işlerin yapılması durumunda, işyerinde yapılan asıl iş tehlike sınıfının tayininde temel alınır.

Madde 3

6/3/2005 tarihli ve 25747 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin Risk Grupları Listesi Tebliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 4

Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 5

Bu Tebliğ hükümlerini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yürütür.